

הראל גמל

קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2018

תוכן עניינים

3	1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל
3	א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה
3	ב. מועד הקמת קופת הגמל
4	ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם
4	ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות
4	ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן
4	ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו
5	2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל
5	א. יחס נזילות
5	ב. משך חיים ממוצע של החיסכון
6	ג. שינוי במספר העמיתים
6	ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה
6	3. מידע אודות דמי ניהול
6	א. שיעור דמי הניהול
13	ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה
14	4. ניתוח מדיניות השקעה
14	א. מדיניות ההשקעה
14	ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת
16	5. ניהול סיכונים
16	א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת
16	ב. סיכוני נזילות
18	ג. סיכוני שוק
26	ד. סיכוני אשראי
33	ה. סיכונים גיאוגרפיים
44	ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה
45	ז. גורמי סיכון על פי טיבם
46	6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו
46	7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל גמל (להלן - "הקופה").
- סוג קופת הגמל: קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים.
- קוד הקופה: 512267592-0000000000101-0000-000
- סוג העמיתים: עצמאיים ושכירים המפקידים כספי תגמולים ופיצויים.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון" או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת" או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות"), בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח"), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות.
- בשנת הדיווח לא חלו שינויים במבנה האחזקות של החברה המנהלת.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה הוקמה בשנת 1957.

ביום 27 בדצמבר 2006 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל ביטוח מבנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי שרותי שוק ההון בע"מ את הקופה.

בחודש יולי 2008 הפכה הקופה לקופה מסלולית עקב הוספת שני מסלולי השקעה (מסלול שקלי ומסלול ללא מניות) לצד אפיק השקעה קיים (מסלול כללי).

ביום 5 באוקטובר 2011 ניתן אישור המפקח לביצוע מיזוג מסלולי קופת הראל תעוז ומסלולי קופת הראל קופת גמל לתוך קופת הראל עצמה. ביום 1 בינואר 2012 בוצע המיזוג כאמור. שמה של הקופה הממוזגת שונה להראל - עצמה תעוז.

ביום 1 בינואר 2016, מוזגה הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - "הראל עתידית"), לתוך הראל גמל והשתלמות בע"מ, תוך חיסולה ללא פירוק, וקופת הגמל הראל גילעד גמל (קופה בניהולה של הראל עתידית) מוזגה, מיזוג טכני, לתוך הקופה. שמה של הקופה שונה אגב המיזוג ל-"הראל גמל". בדבר פרטים נוספים, ראה ביאור 1ג בדוח הכספי של הקופה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2018 כוללת הקופה שלושה עשר מסלולי השקעה. ראה גם סעיף ג' להלן.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן רשימת מסלולי ההשקעה בקופה, הקודים שלהם ומועדי תחילת פעילותם:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
הראל אג"ח עד 25% מניות	00000000000101-0101-000- 512267592	1957
הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	00000000000101-0502-000- 512267592	1988
הראל גמל מסלול מניות	00000000000101-0761-000- 512267592	2001
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	00000000000101-0762-000- 512267592	2001
הראל גמל שקלי טווח קצר	00000000000101-1334-000- 512267592	2008
הראל גמל אג"ח ללא מניות	00000000000101-1335-000- 512267592	2008
הראל גמל מסלול שקלי	00000000000101-1368-000- 512267592	2008
הראל גמל אג"ח קונצרני	00000000000101-1484-000- 512267592	2009
הראל גמל מסלול כהלכה	00000000000101-1524-000- 512267592	2010
הראל גמל מסלול חו"ל	00000000000101-8057-000- 512267592	2013
הראל גמל לגילאי 50 עד 60	00000000000101-9742-000- 512267592	1998
הראל גמל לגילאי 50 ומטה	00000000000101-9744-000- 512267592	1999
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	00000000000101-9745-000- 512267592	2003

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

בשנת הדוח לא חל שינוי.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן

הפרשות מעביד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה.
הפרשות עובד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה.
הפרשות מעביד: עד 8 1/3% מהמשכורת- על חשבון פיצויים.
הפרשות עצמאי: לפי תקנות מס הכנסה- על חשבון תגמולים.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

אין שינוי.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל**א. יחס נזילות**

שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, לתאריך הדוח:

2018	
%	
81.67	הראל אג"ח עד 25% מניות
81.33	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
61.30	הראל גמל מסלול מניות
91.32	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
88.73	הראל גמל שקלי טווח קצר
92.18	הראל גמל אג"ח ללא מניות
82.40	הראל גמל מסלול שקלי
85.40	הראל גמל אג"ח קונצרני
67.17	הראל גמל מסלול כהלכה
83.80	הראל גמל מסלול חו"ל
71.53	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
63.16	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
88.34	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחשכוונותיהם טרם הבשילו:

2018	
שנים	
6.84	הראל אג"ח עד 25% מניות
8.49	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
10.77	הראל גמל מסלול מניות
5.95	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
6.96	הראל גמל שקלי טווח קצר
6.28	הראל גמל אג"ח ללא מניות
7.72	הראל גמל מסלול שקלי
8.31	הראל גמל אג"ח קונצרני
10.41	הראל גמל מסלול כהלכה
8.86	הראל גמל מסלול חו"ל
7.74	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
12.97	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
5.79	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ג. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
187,160	13,041	18,216	181,985	שכירים
193,210	24,489	10,180	207,519	עצמאיים
380,370	37,530	28,396	389,504	סה"כ

ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר			
2017		2018	
סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח	
4,311,844	75,479	4,019,313	73,252
16,057,688	314,025	17,136,379	307,118
20,369,532	389,504	21,155,692	380,370
160,972	89,146	131,943	70,308

חשבונות פעילים
חשבונות לא פעילים (*)
סה"כ

(*) מתוכם חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

הראל אג"ח עד 25% מניות

עמיתים לא פעילים	מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
663	530	-	-	-	32	0%-0.25%
35,299	78	1	-	-	6,137	0.25%-0.5%
20,242	385	25	10	1	5,757	0.5%-0.75%
128,690	10,430	138	20	-	5,315	0.75%-1.05%
סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018						
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					דמי ניהול מנכסים
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
90,777	1,416	-	-	-	5,551	0%-0.25%
2,336,673	8,039	4	-	-	715,499	0.25%-0.5%
2,536,768	21,459	3,845	1,734	2	526,955	0.5%-0.75%
3,647,678	436,261	4,954	2,093	-	284,976	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 13,632 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
227	39	-	-	3	0%-0.25%
4,549	28	-	-	741	0.25%-0.5%
9,355	99	30	3	5,717	0.5%-0.75%
16,310	1,481	19	2	2,152	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
10,936	30	-	-	143	0%-0.25%
768,881	2,442	-	-	108,602	0.25%-0.5%
894,952	5,727	733	531	343,634	0.5%-0.75%
299,607	34,288	858	114	89,435	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 2,907 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
45	9	-	-	4	0%-0.25%
777	5	-	-	149	0.25%-0.5%
1,824	12	-	1	434	0.5%-0.75%
1,875	104	5	1	220	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
8,400	21	-	-	168	0%-0.25%
46,218	187	-	-	8,915	0.25%-0.5%
84,083	206	-	82	16,401	0.5%-0.75%
44,923	3,397	189	172	7,105	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 244 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	0.25%-0.5%
	85	22	-	-	6
	3,405	25	-	-	558
	5,706	65	3	1	641
	4,871	467	10	1	1,172
					0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	0.25%-0.5%
	26,065	611	-	-	2,285
	684,035	853	-	-	57,968
	929,202	4,176	52	309	74,639
	273,394	12,747	420	489	34,378
					0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 2,408 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל שקלי טווח קצר

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	0.25%-0.5%
	14	9	-	-	-
	397	1	-	-	184
	440	14	-	1	94
	1,472	635	3	-	123
					0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	0.25%-0.5%
	3,748	5	-	-	-
	109,980	1	-	-	10,369
	51,379	951	-	94	6,220
	48,460	5,917	228	-	4,538
					0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 5 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח ללא מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
5	4	-	-	-	0%-0.25%
330	2	1	-	72	0.25%-0.5%
744	14	2	1	109	0.5%-0.75%
915	566	1	1	80	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
6,537	2	-	-	-	0%-0.25%
58,460	5	-	-	5,847	0.25%-0.5%
113,271	1,094	2	-	7,894	0.5%-0.75%
46,174	2,771	-	2	2,610	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 194 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול שקלי

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
17	18	-	-	1	0%-0.25%
316	1	-	-	82	0.25%-0.5%
588	10	3	-	152	0.5%-0.75%
990	236	9	4	188	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
1,618	8	-	-	-	0%-0.25%
45,794	5	-	-	3,280	0.25%-0.5%
49,419	402	16	-	11,345	0.5%-0.75%
33,856	4,739	82	7	6,779	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 34 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח קונצרני

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018			
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים		
	דמי ניהול מהפקדות		
	3%-4%	2%-3%	0%
6	-	-	-
76	-	-	10
198	-	1	21
245	12	-	46

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018			
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים		
	דמי ניהול מהפקדות		
	3%-4%	2%-3%	0%
209	-	-	-
12,015	-	-	1,228
24,367	-	1	870
10,762	169	-	1,777

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 46 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול כהלכה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018				
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים			
	דמי ניהול מהפקדות			
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%
6	26	-	-	-
91	2	-	-	14
313	39	1	-	96
957	626	1	1	468

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018				
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים			
	דמי ניהול מהפקדות			
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%
130	5	-	-	-
8,775	13	-	-	1,025
21,444	312	2	-	3,097
16,474	5,621	3	2	3,856

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 17 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול חו"ל

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018				דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים			
	דמי ניהול מהפקדות			
	3%-4%	0%		
4	-	-	-	0%-0.25%
69	-	16	-	0.25%-0.5%
118	-	18	-	0.5%-0.75%
79	11	16	-	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018				דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים			
	דמי ניהול מהפקדות			
	3%-4%	0%		
431	-	-	-	0%-0.25%
5,843	-	261	-	0.25%-0.5%
6,681	-	371	-	0.5%-0.75%
2,732	282	149	-	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 24 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018							דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים						
	דמי ניהול מהפקדות						
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%		
296	73	-	-	-	-	19	0%-0.25%
4,978	40	-	-	-	-	1,908	0.25%-0.5%
11,511	273	12	2	-	-	2,983	0.5%-0.75%
15,780	3,905	72	6	2	-	4,219	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018							דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים						
	דמי ניהול מהפקדות						
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%		
38,168	413	-	-	-	-	90,278	0%-0.25%
625,614	1,368	-	-	-	-	122,383	0.25%-0.5%
1,034,049	8,853	451	84	-	-	176,591	0.5%-0.75%
375,126	61,442	1,864	271	132	-	98,988	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 3,126 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
52	107	-	-	-	9	0%-0.25%
2,717	51	2	-	-	1,646	0.25%-0.5%
8,056	231	73	7	13	4,141	0.5%-0.75%
14,092	4,593	121	13	1	3,794	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
4,869	96	-	-	-	237	0%-0.25%
131,461	651	8	-	-	27,780	0.25%-0.5%
338,315	1,491	1,004	81	36	53,109	0.5%-0.75%
119,247	23,757	404	137	-	23,392	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 631 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2018						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
67	41	-	-	-	6	0%-0.25%
2,573	10	1	-	-	628	0.25%-0.5%
5,514	112	18	7	1	1,525	0.5%-0.75%
15,470	1,703	172	4	-	9,712	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
8,031	6	-	-	-	252	0%-0.25%
409,720	127	3	-	-	46,473	0.25%-0.5%
474,480	2,213	445	99	12	83,639	0.5%-0.75%
215,547	18,416	2,822	98	-	250,656	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,343 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	
0.00	שיעור דמי ניהול מהפקדות ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
0.60	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
906,640	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
4.29	שיעור הנכסים המנוהלים עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך הנכסים נטו (באחוזים)
17,563	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים
4.62	שיעור חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך העמיתים (באחוזים)

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	לאחר שבשנת 2017 הייתה אינפלציה ממותנת ולאחר 3 שנים קודמות של אינפלציה שלילית, בשנת 2018 הגיעה אינפלציה חיובית של כ-1% ובעצם לראשונה מזה שנים הגיעה ליעד התחתון של בנק ישראל. סעיף הדיור אמנם התמתן השנה אולם שער החליפין של השקל שנחלש יחד עם עליית מחירי נפט בתחילת השנה גרם להמשך עלייה במחירי הדיור אם כי בצורה מתונה יותר ועלייה במחירי הפירות והירקות תרמו לאינפלציה חיובית. למרות עליות המחירים לאור ירידת מחירי הנפט בחודשים האחרונים ציפיות האינפלציה לעשר שנים ירדו בחדות לדוגמא ציפיות האינפלציה לעשר שנים בארה"ב ירדו משיעור של 2% שנתי בתחילת שנת 2018 לשיעור של 1.62% בסוף השנה. חטיבת ההשקעות בהראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: חטיבת ההשקעות) הגדילה והקטינה את שיעור החשיפה למדד במהלך השנה בהתאם לציפיות בשוק, עם ירידה בציפיות והערכה כי האינפלציה תהיה גבוהה יותר הגדילה חטיבת ההשקעות את החשיפה והפוך כשהיה נראה לעומת התחזיות שלנו שציפיות האינפלציה גבוהות מדי. סה"כ שיעור החשיפה לנכסים צמודים למדד המחירים לצרכן לא השתנה מהותית השנה.
שער החליפין של השקל	במהלך שנת 2018 השקל השלים פחות של 2.72% מול סל המטבעות, וזאת לאחר ייסוף של 4.1% במהלך שנת 2017. השקל נחלש מול כל המטבעות המרכזיים בשנת 2018 והתחזק מול רוב המטבעות של שווקים מתעוררים. החלשות השקל מול סל המטבעות בשנת 2018 לראשונה זה 3 שנים נתמכה בירידה בעודף בחשבון השוטרף במאזן התשלומים, ירידה במחירי המניות בעולם, וגידול בפער בין הריבית בישראל לריבית בארה"ב לרמות שיא של שנים. כתוצאה מכך גדלה החשיפה למט"ח בתיקים, להערכתנו בשנת 2019 החשיפה תלך ותקטן לאור החלשות הכוחות שתמכו בפחות השקל (פער ריביות ובעליה בעודף בחשבון השוטרף לקראת החצי השני של שנה).
התפתחות שעורי ריבית	ריבית בנק ישראל עלתה בשיעור של 0.15% לרמה של 0.25% לראשונה מאז פברואר 2015 ראינו שינוי בריבית בנק ישראל. הנימוקים להעלאת הריבית היו עלייה בציפיות האינפלציה, צמיחה חזקה של המשק ועלייה בשכר במשק בשילוב של אבטלה נמוכה. בסיכום שנת 2018, נרשמה עלייה בעקום התשואות הממשלתי השקלי לאורך כל אורכו ובעקום הצמוד בטווחים הארוכים. במהלך השנה שמרה חטיבת ההשקעות על מח"מ כולל קצר-בינוני. לנוכח הערכה להמשך מגמת העלאות ריבית בחו"ל אם כי באופן ממותן, והערכה שעקום התשואות המקומי עדיין בשיפוע יחסית גבוה קיימת העדפה למח"מ קצר בחו"ל ומח"מ בינוני בארץ.

נושא	תיאור פעולות החברה
ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו	הגירעון התקציבי במהלך שנת 2018 עמד על כ-2.9% תוצר (על פי האומדן הראשוני), בדומה ליעד הגירעון של 2.9%. הגירעון הגבוה יותר השנה הוא תוצאה של הכנסות בהתאם לצפי והוצאות בהתאם לצפי בניגוד למגמה של שנה שעברה בה ההכנסות היו הרבה מעבר לצפי. במבט קדימה תוואי הגרעון נראה במגמת עלייה מעבר ליעד. מה שיצריך או העלאת מיסים או צמצום הוצאות בשנת 2019 להערכת חטיבת ההשקעות גם לגרעון הנוכחי אין השפעה מהותית על עקום התשואות הממשלתי לאור הגרעון האבסולוטי של ישראל כאחוז מהתוצר הממשלתי הגולמי אשר נמצא בשיעורים מאד נמוכים הן אבסולוטית והן בהשוואה בינלאומית למדינות מפותחות אחרות.
שוק המניות	שווקי המניות העולמיים רשמו ירידות בשנת 2018 לאחר עליות חזקות בשנת 2017, מי שהוביל את הירידות היו אירופה ושווקים מתעוררים וזאת לאחר העליות החזקות שהיו בשנת 2017. הירידות החזקות היו תולדה של עליות ריבית חזקות בארה"ב מה שחיוק את הדולר ופגע בעיקר בשווקים מתעוררים שרוב החוב החיצוני שלהם נקוב בדולר והתייקר לאור התחזקות הדולר ועליית הריבית על הדולר, ציפיות אופטימיות באשר להמשך צמיחת הרווחים של הפירמות, בעיות פוליטיות באירופה ומלחמת סחר בין ארה"ב לסין. השוק הישראלי תפקד טוב יותר מאשר השווקים הבינלאומיים כאשר מדד ת"א 125 ירד בשיעור שנתי של כ-3.3% לעומת ירידה מעל 9% אשר במדד MSCI העולמי. חטיבת ההשקעות הגדילה במהלך השנה את החשיפה לשוקי חו"ל ועצרה לאור פערי המחירים אשר נפתחו בין השווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	מרווחי האשראי על אגרות החוב הקונצרניות בארץ גדלו במהלך השנה (בדומה למגמה בחו"ל). לאור הפסקת שחיקת המרווחים ואף גידול מסוים בכל רמות הדרוג לאחר שצומצמה החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בארץ ובחו"ל, אך הוגדלה החשיפה לאשראי לא סחיר איכותי, אשר ברובו מגובה בבטחונות ו/או התניות פיננסיות, אשר מקטינים את סיכון ההשקעה באפיק, הגדילה חטיבת ההשקעות בשלהי השנה את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בארץ.
מוצרי מדדים	החברה המשיכה לנצל את הגידול בהיקפי הכספים שעוקבים באופן טכני אחרי המדדים בעיקר לצורך שיפור הרכבי תיק ההשקעות, כאשר ניירות ערך שעלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על חטיבת ההשקעות וניירות שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר אמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיקי ההשקעות בהתאם להחלטות ועדות ההשקעה, לניהול יעיל של החשיפות בחו"ל ללא חשיפת המטבע וללא פעילות באסטרטגיות או לקיחת פוזיציות על כיווני השוק או סטיות התקן.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	במהלך השנה, לנוכח התשואות הנמוכות בשוקי האג"ח הממשלתי והקונצרני, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים להשקעה באשראי, תשתיות, השקעות פרטיות ונדל"ן, תוך שמירה על רמת סיכון לא גבוהה ופיזור גבוה.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית להבנה, זיהוי ומדידה של סיכוני שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי השקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים בקופות גמל, למעקב שוטף אחריהם, לקבלת החלטות ולקביעת מדיניות המבוססות עליהם ולהבטחת מסגרת דיווחים מתאימה. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה יותר אודות הסיכונים הגלומים בנכסי השקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכוני השוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות..

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתה ובשוקים.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם :

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכוני נזילות

סיכון נזילות ניתן לפיצול על פני שני רבדים : סיכון נזילות ברמת קופת גמל, וסיכון נזילות ברמה מקרו כלכלית.

הסיכון ברובד הראשון נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

הסיכון ברובד השני נובע מהאפשרות של שינוי טעמי העמיתים בכלל קופות הגמל. מצב זה יכול לגרום למימוש סכומי כספים גדולים בפרק זמן קצר. דרישה כזו עלולה לסכן את יציבות שוק ההון והכספים בארץ. לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2018													נזילות (בשנים)	
נכסים נטו (באלפי ש"ח)														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	נזילים	נכסים וסחירים
1,046,185	558,509	1,826,306	16,448	60,343	39,295	122,622	159,588	236,991	1,357,657	215,830	1,692,279	6,835,800		
37,255	15,461	53,015	232	-	1,746	4,676	7,398	1,751	39,250	9	53,743	159,629	מח"מ של עד שנה	
347,241	142,430	573,909	-	-	10,256	29,747	59,524	3,247	479,471	4,473	581,822	2,358,306	מח"מ מעל שנה	
82,358	9,675	182,845	70	416	101	305	18,159	(99)	225,245	155	233,069	1,270,949	אחרים	
1,513,039	726,075	2,636,075	16,750	60,759	51,398	157,350	244,669	241,890	2,101,623	220,467	2,560,913	10,624,684	סה"כ	

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו בין 92.18%-61.30% (ראה פרוט לפי מסלולים בסעיף 2א לעיל), הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2018, כ- 67% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים או סחירים (כ- 64% במסלול הראל אג"ח עד 25% מניות, כ- 66% במסלול הראל גמל אג"ח עד 20% מניות, כ- 98% במסלול הראל גמל מסלול מניות, כ- 65% במסלול הראל גמל אג"ח עד 10% מניות, כ- 98% במסלול הראל גמל שקלי טווח קצר, כ- 65% במסלול הראל גמל אג"ח ללא מניות, כ- 78% במסלול הראל גמל מסלול שקלי, כ- 76% במסלול הראל גמל אג"ח קונצרני, כ- 99% במסלול הראל גמל מסלול כהלכה, כ- 98% במסלול הראל גמל מסלול חו"ל, כ- 69% במסלול הראל גמל לגילאי 50 עד 60, כ- 77% במסלול הראל גמל לגילאי 50 ומטה וכ- 69% במסלול הראל גמל לגילאי 60 ומעלה).

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שעורי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובח"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

החברה המנהלת מתמודדת עם מכלול הגורמים המרכיבים את סעיף סיכוני השוק באמצעות קביעת תמהיל השקעות מפוזר המכיל, בין היתר, מניות, אגרות חוב צמודות ולא צמודות, הלוואות, נדל"ן, חשיפה למט"ח, קרנות השקעה ותעודות סל. נכסי הקופות מפוזרים גם בהשקעות בשווקים הבין לאומיים. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות ביצוע פיזור בין אפיקי ההשקעה השונים ומונעות חשיפה גבוהה לאפיקי השקעה אחד.

ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע**הראל אג"ח עד 25% מניות**

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד	
		המחירים לצרכן	אלפי ש"ח
10,624,684	2,925,042	2,713,570	4,986,072
-	(739,982)	(9,226)	749,208
<u>10,624,684</u>	<u>2,185,060</u>	<u>2,704,344</u>	<u>5,735,280</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,560,913	677,581	671,372	1,211,960
-	(158,874)	(2,899)	161,773
<u>2,560,913</u>	<u>518,707</u>	<u>668,473</u>	<u>1,373,733</u>

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
220,467	86,417	888	133,162
-	(34,040)	-	34,040
<u>220,467</u>	<u>52,377</u>	<u>888</u>	<u>167,202</u>

הראל גמל מסלול מניות

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,101,623	511,268	603,205	987,150
-	(205,012)	(2,784)	207,796
<u>2,101,623</u>	<u>306,256</u>	<u>600,421</u>	<u>1,194,946</u>

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018		
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
241,890	9,593	232,297
-	(9,212)	9,212
<u>241,890</u>	<u>381</u>	<u>241,509</u>

הראל גמל שקלי טווח קצר

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
244,669	53,733	79,188	111,748
-	(32,347)	(506)	32,853
<u>244,669</u>	<u>21,386</u>	<u>78,682</u>	<u>144,601</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2018		
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
157,350	1,152	156,198
-	(1,110)	1,110
<u>157,350</u>	<u>42</u>	<u>157,308</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל אג"ח קונצרני

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
51,398	19,291	14,728	17,379
-	(15,330)	-	15,330
<u>51,398</u>	<u>3,961</u>	<u>14,728</u>	<u>32,709</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
60,759	1,927	15,302	43,530
-	7,592	(170)	(7,422)
<u>60,759</u>	<u>9,519</u>	<u>15,132</u>	<u>36,108</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2018			
לא צמוד אלפי ש"ח	בהצמדה למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	סך הכל אלפי ש"ח
2,926	8	13,816	16,750
1,219	-	(1,219)	-
4,145	8	12,597	16,750

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2018			
לא צמוד אלפי ש"ח	בהצמדה למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	סך הכל אלפי ש"ח
1,156,364	655,400	824,311	2,636,075
300,058	(3,046)	(297,012)	-
1,456,422	652,354	527,299	2,636,075

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2018			
לא צמוד אלפי ש"ח	בהצמדה למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	סך הכל אלפי ש"ח
340,353	167,065	218,657	726,075
65,339	(968)	(64,371)	-
405,692	166,097	154,286	726,075

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2018			
לא צמוד אלפי ש"ח	בהצמדה למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	סך הכל אלפי ש"ח
715,825	434,761	362,453	1,513,039
134,599	(2,416)	(132,183)	-
850,424	432,345	230,270	1,513,039

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של מסלולי קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ליום 31 בדצמבר 2018	
-1%	+1%		
אחוזים			
2.47	(2.26)	הראל אג"ח עד 25% מניות	
2.54	(2.32)	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	
0.26	(0.25)	הראל גמל מסלול מניות	
2.79	(2.54)	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	
(0.15)	0.16	הראל גמל שקלי טווח קצר	
3.11	(2.82)	הראל גמל אג"ח ללא מניות	
3.81	(3.54)	הראל גמל מסלול שקלי	
3.04	(2.81)	הראל גמל אג"ח קונצרני	
2.73	(2.48)	הראל גמל מסלול כהלכה	
2.09	(1.93)	הראל גמל מסלול חו"ל	
2.29	(2.09)	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	
2.10	(1.91)	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	
2.75	(2.51)	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2018						הראל אג"ח עד 25% מניות
%	סך הכל	בחול	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 100	
12.84	151,893	22,611	-	1,378	127,904	ענף משק
1.93	22,869	-	-	-	22,869	בנקים
1.14	13,547	4,678	-	503	8,366	ביטוח
6.63	78,418	52,062	-	2,057	24,299	ביומד
11.74	138,858	16,703	12,480	7,370	102,305	טכנולוגיה
45.25	535,468	372,232	29,240	30,955	103,041	מסחר ושרותים
12.11	143,291	34,750	18	6,075	102,448	נדל"ן ובינוי
5.29	62,569	-	-	6,949	55,620	תעשייה
3.07	36,269	9,782	-	2,766	23,721	השקעה ואחזקות
						נפט וגז
100.00	1,183,182	512,818	41,738	58,053	570,573	סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

מסה"כ %	סך הכל	בחו"ל	ליום 31 בדצמבר 2018		נסחרות במדד ת"א 100
			לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	
13.81	35,992	4,708	-	333	30,951
2.12	5,534	-	-	-	5,534
1.25	3,249	1,103	-	122	2,024
7.05	18,373	11,995	-	498	5,880
11.96	31,164	3,449	1,176	1,783	24,756
41.35	107,825	76,787	2,537	3,567	24,934
13.30	34,674	8,409	4	1,470	24,791
5.88	15,322	181	-	1,682	13,459
3.28	8,543	2,134	-	669	5,740
100.00	260,676	108,766	3,717	10,124	138,069

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל**הראל גמל מסלול מניות**

מסה"כ %	סך הכל	בחו"ל	ליום 31 בדצמבר 2018		נסחרות במדד ת"א 100
			לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	
19.62	17,648	1,891	-	168	15,589
3.10	2,787	-	-	-	2,787
1.82	1,637	556	-	61	1,020
9.86	8,874	5,662	-	251	2,961
16.65	14,979	1,603	9	898	12,469
16.45	14,798	1,077	-	1,161	12,560
19.40	17,465	4,235	2	740	12,488
8.48	7,626	-	-	847	6,779
4.62	4,156	928	-	337	2,891
100.00	89,970	15,952	11	4,463	69,544

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל**הראל גמל אג"ח עד 10% מניות**

מסה"כ %	סך הכל	בחו"ל	ליום 31 בדצמבר 2018		נסחרות במדד ת"א 100
			לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	
9.24	13,474	1,936	-	123	11,415
1.40	2,041	-	-	-	2,041
0.82	1,199	407	-	45	747
4.75	6,935	4,582	-	184	2,169
10.13	14,779	1,406	3,584	658	9,131
58.10	84,768	71,679	1,770	2,122	9,197
8.77	12,789	3,102	2	542	9,143
4.59	6,698	1,113	-	620	4,965
2.20	3,212	848	-	247	2,117
100.00	145,895	85,073	5,356	4,541	50,925

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר			
%	סך הכל	בחוו"ל	לא סחיר
מסה"כ		אלפי ש"ח	
0.19	15	-	15
99.81	7,693	7,693	-
100.00	7,708	7,693	15

ענף משק
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי

סך הכל

הראל גמל אג"ח קונצרני

ליום 31 בדצמבר 2018		
%	סך הכל	ת"א 100
מסה"כ	אלפי ש"ח	
100.00	5	5
100.00	5	5

ענף משק
נפט וגז

סך הכל

הראל גמל מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר		
%	סך הכל	בחוו"ל
מסה"כ	אלפי ש"ח	
45.46	105	105
35.93	83	83
4.76	11	11
13.85	32	32
100.00	231	231

ענף משק
בנקים
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נפט וגז

סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2018					
%	סך הכל	בחוו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
מסה"כ		אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	מניות היתר	ת"א 100
16.67	63,275	8,558	-	583	54,134
2.55	9,679	-	-	-	9,679
1.50	5,683	1,929	-	213	3,541
8.53	32,389	21,235	-	870	10,284
14.57	55,306	5,872	3,015	3,119	43,300
29.03	110,207	58,888	2,279	5,429	43,611
15.97	60,647	14,708	7	2,571	43,361
7.22	27,425	943	-	2,941	23,541
3.96	15,042	3,832	-	1,171	10,039
100.00	379,653	115,965	5,301	16,897	241,490

ענף משק
בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

מסה"כ %	סך הכל	בחו"ל	ליום 31 בדצמבר 2018		נ"א 100
			לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	
19.07	25,655	2,870	-	243	22,542
3.00	4,030	-	-	-	4,030
1.76	2,366	803	-	89	1,474
9.62	12,938	8,294	-	362	4,282
16.11	21,673	2,334	2	1,299	18,038
18.97	25,529	5,692	-	1,678	18,159
18.77	25,252	6,124	3	1,071	18,054
8.20	11,027	-	-	1,225	9,802
4.50	6,051	1,384	-	487	4,180
100.00	134,521	27,501	5	6,454	100,561

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל**הראל גמל לגילאי 60 ומעלה**

מסה"כ %	סך הכל	בחו"ל	ליום 31 בדצמבר 2018		נ"א 100
			לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	
14.66	15,928	2,201	-	146	13,581
2.23	2,428	-	-	-	2,428
1.31	1,425	484	-	53	888
7.52	8,168	5,370	-	218	2,580
13.48	14,649	1,543	1,445	783	10,878
36.78	39,973	27,022	511	1,497	10,943
14.00	15,216	3,690	2	645	10,879
6.53	7,095	451	-	738	5,906
3.49	3,791	978	-	294	2,519
100.00	108,673	41,739	1,958	4,374	60,602

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה. בהתאם לחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מינו הגופים המוסדיים בקבוצה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. חוזר ועדת חודק קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת תניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פרום חוב ומונה מנהל לפרוץ אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על-ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לוויים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת אשראי, ועדות השקעה והדירקטוריונים האמורים.

טרם מתן אשראי לא סחיר מתבצע תהליך, באמצעות מודל דירוג פנימי, להערכת איתנות הגופים אליהם נחשפת הקופה ויכולת הפירעון שלהם. כמו כן הקופה עוקבת באופן שוטף אחר יכולת הפירעון ואיכות הבטוחות. בנוסף, מתבצעת הערכת סיכוני אשראי לא סחיר בקופה הן באמצעות מעקב אחר הדירוג הממוצע, והן באמצעות מודל המאפשר לכמת את גובה הסיכון האשראי בתוחלת ומקרה קיצון.

ברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Un expected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר. ברמת עסקה פרטנית – מתקבלת חוות דעת בלתי תלויה של אגף ניהול סיכונים לעסקאות משמעותיות ולעסקאות גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2018														
הראל גמל שקלי טווח קצר			הראל גמל אג"ח עד 10% מניות			הראל גמל מסלול מניות			הראל גמל אג"ח עד 20% מניות			הראל גמל אג"ח עד 25% מניות		
שאינם	סחירים	סה"כ	שאינם	סחירים	סה"כ	שאינם	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	סה"כ	שאינם	סחירים	סה"כ
212,785	4,998	207,787	1,388,099	485,154	902,945	43,002	4,482	38,520	1,560,860	592,917	967,943	6,334,939	2,350,981	3,983,958
9,486	-	9,486	163,741	33,567	130,174	508	-	508	197,514	42,648	154,866	767,914	166,954	600,960
222,271	4,998	217,273	1,551,840	518,721	1,033,119	43,510	4,482	39,028	1,758,374	635,565	1,122,809	7,102,853	2,517,935	4,584,918

בארץ
בחו"ל
סך הכל
נכסי חוב

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018															
הראל גמל מסלול חו"ל			הראל גמל מסלול כהלכה			הראל גמל אג"ח קונצרני			הראל גמל מסלול שקלי			הראל גמל אג"ח ללא מניות			בארץ בחו"ל סך הכל נכסי חוב
שאינם		סה"כ	שאינם		סה"כ	שאינם		סה"כ	שאינם		סה"כ	שאינם		סה"כ	
סחירים	סה"כ		סחירים	סה"כ		סחירים	סה"כ		סחירים	סה"כ		סחירים	סה"כ		
אלפי ש"ח															
1,995	232	1,763	51,388	-	51,388	29,768	10,010	19,758	146,737	34,423	112,314	179,603	61,314	118,289	
6,520	-	6,520	-	-	-	11,758	1,992	9,766	1,077	-	1,077	25,274	5,608	19,666	
8,515	232	8,283	51,388	-	51,388	41,526	12,002	29,524	147,814	34,423	113,391	204,877	66,922	137,955	

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה			הראל גמל לגילאי 50 ומטה			הראל גמל לגילאי 50 עד 60			בארץ בחו"ל סך הכל נכסי חוב
שאינם		סה"כ	שאינם		סה"כ	שאינם		סה"כ	
סחירים	סה"כ		סחירים	סה"כ		סחירים	סה"כ		
1,000,717	345,716	655,001	367,581	139,472	228,109	1,408,658	572,747	835,911	
132,015	38,780	93,235	52,920	18,419	34,501	204,251	54,177	150,074	
1,132,732	384,496	748,236	420,501	157,891	262,610	1,612,909	626,924	985,985	

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2018

דירוג מקומי (*)

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוי"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות
אלפי ש"ח												
516,775	163,865	575,459	1,756	51,388	72	98,857	94,086	198,501	729,491	37,090	769,433	3,231,908
נכסי חוב סחירים בארץ												
אגרות חוב ממשלתיות												
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:												
72,062	35,153	148,458	3	-	10,090	5,152	12,193	8,497	91,543	410	109,507	418,884
59,583	26,669	103,460	3	-	8,415	7,627	10,826	783	74,361	816	81,365	301,919
324	89	332	-	-	74	-	57	-	350	12	347	1,914
6,257	2,333	8,202	1	-	1,107	678	1,127	6	7,200	192	7,291	29,333
655,001	228,109	835,911	1,763	51,388	19,758	112,314	118,289	207,787	902,945	38,520	967,943	3,983,958
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ												
נכסי חוב שאינם סחירים בארץ												
אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים												
בדירוג:												
30,364	11,515	46,867	-	-	293	1,185	4,364	424	41,952	66	54,397	293,865
1,809	755	2,746	-	-	44	238	330	-	1,793	2	2,669	10,120
610	211	988	-	-	-	-	110	-	951	27	1,288	27,460
195	40	454	-	-	25	-	33	-	291	6	424	2,617
18,022	18,046	77,135	232	-	1,103	1,682	2,474	1,182	43,860	4,027	46,937	145,819
7,748	2,651	13,491	-	-	129	596	1,267	-	12,780	122	14,669	80,965
286,968	106,254	431,066	-	-	8,416	30,722	52,736	3,392	383,527	232	472,533	1,790,135
345,716	139,472	572,747	232	-	10,010	34,423	61,314	4,998	485,154	4,482	592,917	2,350,981
1,000,717	367,581	1,408,658	1,995	51,388	29,768	146,737	179,603	212,785	1,388,099	43,002	1,560,860	6,334,939
סך הכל נכסי חוב בארץ												
105,499	51,947	206,628	232	-	3,809	12,982	20,087	2,847	147,814	4,121	186,235	672,547

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה). נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור. ראה בנוסף סעיף 5 להלן.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2018												נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	
הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	
60 לגילאי	50 לגילאי	50 לגילאי	מסלול חו"ל	אג"ח קונצרני	מסלול שקלי	אג"ח ללא מניות	שקלי טווח קצר	אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	
באחוזים												
2.32	1.92	1.88	-	2.15	2.50	2.18	1.36	1.97	0.16	1.91	1.73	AA ומעלה
3.90	4.01	3.81	-	4.36	3.83	3.79	3.27	3.70	3.26	3.74	3.66	A
3.12	2.97	2.91	-	3.45	3.10	3.10	3.03	3.24	3.89	3.16	3.25	BBB
7.48	6.48	7.47	-	6.05	-	11.45	-	8.83	19.34	9.30	17.68	נמוך מ-BBB
4.00	3.96	4.15	1.31	4.77	3.92	4.76	2.80	4.34	2.90	4.16	4.32	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *Fitch* ו- *S & P, Mood's*.

לעניין דירוג פנימי ראה סעיף 5 להלן.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2018																ענף משק		
הראל גמל אג"ח קונצרני		הראל גמל מסלול שקלי		הראל גמל אג"ח ללא מניות		הראל גמל שקלי טווח קצר		הראל גמל אג"ח עד 10%		הראל גמל מסלול מניות		הראל גמל אג"ח עד 20%		הראל גמל אג"ח עד 25% מניות				
%	סכום אלפי ש"ח	%	סכום אלפי ש"ח	%	סכום אלפי ש"ח	%	סכום אלפי ש"ח	%	סכום אלפי ש"ח	%	סכום אלפי ש"ח	%	סכום אלפי ש"ח	%	סכום אלפי ש"ח			
מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ			
17.20	7,143	1.76	2,597	5.02	10,292	3.82	8,497	5.30	82,317	0.40	172	5.89	103,494	5.59	397,056	בנקים		
4.60	1,911	1.86	2,746	1.45	2,971	-	-	1.32	20,520	0.44	192	1.29	22,669	1.06	75,558	ביטוח		
0.62	258	-	-	0.18	375	-	-	0.19	3,010	-	-	0.22	3,808	0.15	10,307	ביומד		
2.37	984	0.22	329	0.80	1,632	-	-	0.80	12,434	0.10	44	0.90	15,791	0.63	44,996	טכנולוגיה		
29.40	12,210	16.04	23,712	20.47	41,929	1.74	3,873	20.18	313,071	9.92	4,315	22.20	390,401	19.19	1,363,075	מסחר ושרותים		
32.81	13,619	8.79	12,995	18.29	37,475	0.86	1,914	18.95	294,054	1.78	776	19.70	346,463	20.15	1,431,201	נדל"ן ובינוי		
4.70	1,953	1.14	1,679	1.79	3,666	-	-	1.88	29,143	0.28	121	1.89	33,313	1.38	98,164	תעשייה		
5.76	2,392	2.42	3,573	2.74	5,612	-	-	2.49	38,676	0.74	321	2.62	46,035	2.80	198,573	השקעה ואחזקות		
2.20	915	0.17	249	0.91	1,867	-	-	0.89	13,843	0.03	11	0.91	15,945	0.78	55,675	נפט וגז		
0.34	141	67.60	99,934	48.35	99,058	93.58	207,987	48.00	744,772	86.31	37,558	44.38	780,455	48.27	3,428,248	אג"ח ממשלתי		
<u>100.00</u>	<u>41,526</u>	<u>100.00</u>	<u>147,814</u>	<u>100.00</u>	<u>204,877</u>	<u>100.00</u>	<u>222,271</u>	<u>100.00</u>	<u>1,551,840</u>	<u>100.00</u>	<u>43,510</u>	<u>100.00</u>	<u>1,758,374</u>	<u>100.00</u>	<u>7,102,853</u>	סך הכל		

ליום 31 בדצמבר 2018										ענף משק	
הראל גמל מסלול חו"ל		הראל גמל מסלול כהלכה		הראל גמל לגילאי 50 עד 60		הראל גמל לגילאי 50 ומטה		הראל גמל לגילאי 60 ומעלה			
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום		
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח		
17.71	1,508	-	-	7.16	115,487	6.52	27,415	5.60	63,397	בנקים	
90.	77	-	-	1.75	28,230	1.81	7,625	1.48	16,750	ביטוח	
1.73	147	-	-	23.	3,746	22.	905	21.	2,375	ביומד	
5.98	509	-	-	98.	15,778	92.	3,884	88.	9,982	טכנולוגיה	
34.10	2,904	-	-	26.03	419,794	24.60	103,434	20.99	237,764	מסחר ושרותים	
05.	4	-	-	21.05	339,528	20.20	84,922	19.03	215,527	נדל"ן ובינוי	
1.62	138	-	-	2.44	39,279	2.72	11,457	2.26	25,575	תעשייה	
01.	1	-	-	3.13	50,404	2.98	12,537	2.68	30,325	השקעה ואחזקות	
4.52	385	-	-	89.	14,339	79.	3,301	81.	9,152	נפט וגז	
33.38	2,842	100.00	51,388	36.34	586,324	39.24	165,021	46.06	521,885	אג"ח ממשלתי	
100.00	8,515	100.00	51,388	100.00	1,612,909	100.00	420,501	100.00	1,132,732	סך הכל	

(5) ביום 7 ביולי 2013, בהמשך לאישור מיום 15 במאי 2011, אישר הממונה על שוק ההון להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - הראל ביטוח) שימוש במודל פנימי לדירוג אשראי, שפותח על ידי הראל ביטוח. מודל זה ישמש את הראל ביטוח ואת יתר הגופים המוסדיים בקבוצת הראל. בהתאם לתנאי האישור, הדירוג על פי המודל הפנימי ייחשב כדירוג המקביל של חברה מדרגת, בכפוף לתנאים הבאים:

- א) השימוש במודל יעשה במסגרת המבנה, המתודולוגיה והנהלים שהוצגו בתהליך בחינת המודל.
- ב) המודל יהא תקף להערכת אשראי למעט: בנקים וחברות ביטוח, אשראי מגובה נכס בסיס (ישיר או מכשירים מורכבים), נדל"ן יזמי ומימון פרויקטים.
- ג) כל שינוי מהותי במבנה המודל יהא טעון אישור מראש של הממונה.

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

הראל אג"ח עד 25% מניות

ליום 31 בדצמבר 2018										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
274,995	13,749	261,246	87,165	10,096	3,287	32,906	88,710	39,082	-	בריטניה
104,854	-	104,854	13,203	-	3,983	60,297	16,063	11,308	-	סין
145,415	7,784	137,631	3,384	-	5,129	48,160	10,719	70,239	-	צרפת
156,451	6,425	150,026	30,509	-	3,991	20,960	74,261	20,305	-	גרמניה
122,734	-	122,734	-	-	118,136	-	4,598	-	-	לוקסמבורג
1,715,157	619,988	1,095,169	325,190	-	90,018	127,579	377,566	174,816	-	ארצות הברית
232,805	32,989	199,816	115,827	-	8,634	31,537	43,816	2	-	אירופה
8,153,099	128,504	8,024,595	2,960,292	117,858	2,149	44,618	496,782	974,648	3,428,248	ישראל
118,271	-	118,271	9,828	-	6,329	79,897	22,215	2	-	שווקים מתעוררים
489,948	79,606	410,342	108,102	-	37,847	96,092	48,452	119,849	-	אחר
11,513,729	889,045	10,624,684	3,653,500	127,954	279,503	542,046	1,183,182	1,410,251	3,428,248	סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2018										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
47,178	2,863	44,315	7,631	8,951	684	6,851	6,593	13,605	-	בריטניה
40,211	1,620	38,591	895	-	1,068	10,027	651	25,950	-	צרפת
40,839	1,338	39,501	7,411	-	831	4,364	20,131	6,764	-	גרמניה
44,792	-	44,792	-	-	43,642	-	1,150	-	-	לוקסמבורג
426,484	129,085	297,399	90,522	-	26,660	26,564	91,219	62,434	-	ארצות הברית
45,155	6,869	38,286	18,582	-	1,798	6,566	11,339	1	-	אירופה
1,913,196	4,789	1,908,407	747,680	18,365	549	10,945	110,774	239,639	780,455	ישראל
25,229	-	25,229	1,899	-	1,318	16,635	5,376	1	-	שווקים מתעוררים
140,966	16,573	124,393	20,802	-	11,304	32,562	13,443	46,282	-	אחר
2,724,050	163,137	2,560,913	895,422	27,316	87,854	114,514	260,676	394,676	780,455	סך הכל

הראל גמל מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
4,508	1,149	3,359	284	275	2,751	39	10	-	בריטניה
7,215	-	7,215	14	333	5,042	1,815	11	-	סין
5,267	651	4,616	137	429	4,027	23	-	-	צרפת
5,269	537	4,732	1,219	334	1,753	1,386	40	-	גרמניה
9,087	3,626	5,461	334	1,458	3,658	11	-	-	יפן
2,489	-	2,489	-	115	2,321	53	-	-	קוריאה
89,884	51,839	38,045	2,340	3,866	10,667	21,062	110	-	ארצות הברית
10,425	2,759	7,666	(646)	722	2,637	4,953	-	-	אירופה
131,690	1,969	129,721	31,530	899	5,196	53,208	1,330	37,558	ישראל
9,923	-	9,923	5	529	6,681	2,708	-	-	שווקים מתעוררים
10,271	3,031	7,240	163	249	2,056	4,712	60	-	אחר
286,028	65,561	220,467	35,380	9,209	46,789	89,970	1,561	37,558	סך הכל

הראל גמל אג'ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
36,598	1,177	35,421	6,507	7,731	281	2,817	7,426	10,659	-	בריטניה
27,181	666	26,515	550	-	439	4,123	892	20,511	-	צרפת
28,300	550	27,750	4,354	-	342	1,794	15,862	5,398	-	גרמניה
35,200	-	35,200	-	-	34,491	-	709	-	-	לוקסמבורג
269,014	53,077	215,937	74,412	-	17,839	10,923	61,834	50,929	-	ארצות הברית
35,935	2,824	33,111	24,288	-	739	2,700	5,383	1	-	אירופה
1,637,582	1,950	1,635,632	617,799	17,158	263	5,050	46,696	203,894	744,772	ישראל
98,873	6,816	92,057	20,279	-	7,445	20,228	7,093	37,012	-	אחר
2,168,683	67,060	2,101,623	748,189	24,889	61,839	47,635	145,895	328,404	744,772	סך הכל

הראל גמל שקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח						
241,783	-	241,783	24,086	9,710	207,987	ישראל
107	-	107	107	-	-	אחר
241,890	-	241,890	24,193	9,710	207,987	סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2018									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח									
3,587	-	3,587	1,942	-	-	249	1,396	-	בריטניה
2,706	-	2,706	53	-	-	95	2,558	-	צרפת
2,887	-	2,887	527	-	-	1,725	635	-	גרמניה
4,414	-	4,414	-	4,301	-	113	-	-	לוקסמבורג
20,690	-	20,690	6,698	1,788	-	5,511	6,693	-	ארצות הברית
4,840	-	4,840	4,840	-	-	-	-	-	אירופה
197,712	-	197,712	71,087	15	263	15	27,274	99,058	ישראל
7,833	-	7,833	2,545	586	-	-	4,702	-	אחר
244,669	-	244,669	87,692	6,690	263	7,708	43,258	99,058	סך הכל

הראל גמל מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2018								
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח								
1,655	-	1,655	17	-	-	1,638	-	ארצות הברית
155,485	-	155,485	42,251	19	186	13,095	99,934	ישראל
210	-	210	63	-	-	147	-	אחר
157,350	-	157,350	42,331	19	186	14,880	99,934	סך הכל

הראל גמל אג"ח קונצרני

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
974	-	974	82	-	-	-	892	-
1,776	-	1,776	16	-	-	-	1,760	-
603	-	603	155	-	-	-	448	-
2,960	-	2,960	-	2,960	-	-	-	-
660	-	660	109	-	-	-	551	-
1,025	-	1,025	-	-	-	-	1,025	-
8,543	-	8,543	2,184	1,230	673	-	4,456	-
512	-	512	512	-	-	-	-	-
32,044	-	32,044	12,859	10	241	5	18,788	141
2,301	-	2,301	96	403	-	-	1,802	-
51,398	-	51,398	16,013	4,603	914	5	29,722	141

בריטניה
צרפת
גרמניה
לוקסמבורג
הולנד
שוויץ
ארצות הברית
אירופה
ישראל
אחר
סך הכל

הראל גמל מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח				
1,081	961	120	120	-
974	-	974	974	-
721	-	721	721	-
1,489	1,581	(92)	(92)	-
9,301	8,954	347	347	-
69,575	9,263	60,312	8,924	51,388
983	2,606	(1,623)	(1,623)	-
84,124	23,365	60,759	9,371	51,388

בריטניה
צרפת
גרמניה
יפן
ארצות הברית
ישראל
אחר
סך הכל

הראל גמל מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
713	64	649	27	15	153	-	454	-
455	-	455	1	19	280	17	138	-
1,291	36	1,255	8	24	224	-	999	-
456	30	426	68	19	97	11	231	-
229	-	229	-	229	-	-	-	-
188	7	181	-	4	23	-	154	-
504	201	303	19	81	203	-	-	-
1,683	-	1,683	-	1,683	-	-	-	-
316	-	316	-	-	-	3	313	-
275	10	265	1	3	40	-	221	-
582	-	582	-	-	-	-	582	-
7,601	2,882	4,719	933	890	725	200	1,971	-
509	154	355	168	40	147	-	-	-
4,572	97	4,475	1,514	-	-	-	119	2,842
400	-	400	-	29	371	-	-	-
608	151	457	6	12	180	-	259	-
20,382	3,632	16,750	2,745	3,048	2,443	231	5,441	2,842

בריטניה

סין

צרפת

גרמניה

אירלנד

איטליה

יפן

לוקסמבורג

הולנד

ספרד

שוויץ

ארצות הברית

אירופה

ישראל

ש.מתעוררים-אחר

אחר

סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2018										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
53,835	5,204	48,631	10,181	3,074	1,244	12,454	7,212	14,466	-	בריטניה
35,601	-	35,601	814	-	1,507	22,822	6,632	3,826	-	סין
50,976	2,946	48,030	1,389	-	1,941	18,228	945	25,527	-	צרפת
50,147	2,432	47,715	12,726	-	1,510	7,933	18,769	6,777	-	גרמניה
41,116	16,412	24,704	1,509	-	6,599	16,557	39	-	-	יפן
44,450	-	44,450	-	-	42,937	-	1,513	-	-	לוקסמבורג
578,675	234,652	344,023	88,872	-	33,332	48,287	108,080	65,452	-	ארצות הברית
59,119	12,486	46,633	13,698	-	3,268	11,936	17,730	1	-	אירופה
1,850,282	8,674	1,841,608	744,203	13,116	917	18,204	192,368	286,476	586,324	ישראל
43,832	-	43,832	1,794	-	2,395	30,240	9,402	1	-	שווקים מתעוררים
124,565	13,717	110,848	24,662	-	7,482	19,811	16,963	41,930	-	אחר
2,932,598	296,523	2,636,075	899,848	16,190	103,132	206,472	379,653	444,456	586,324	סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2018

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות		מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
				קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל				
אלפי ש"ח									
12,237	1,746	10,491	1,619	417	4,177	485	3,793	-	בריטניה
11,780	-	11,780	38	506	7,653	2,647	936	-	סין
14,417	989	13,428	461	651	6,114	33	6,169	-	צרפת
13,422	816	12,606	4,361	507	2,661	3,487	1,590	-	גרמניה
13,794	5,505	8,289	506	2,213	5,554	16	-	-	יפן
10,618	-	10,618	-	10,378	-	240	-	-	לוקסמבורג
174,513	78,702	95,811	20,891	9,508	16,195	32,592	16,625	-	ארצות הברית
16,412	4,187	12,225	(154)	1,096	4,004	7,279	-	-	אירופה
509,917	2,973	506,944	188,021	366	7,336	76,931	69,269	165,021	ישראל
14,928	-	14,928	68	803	10,142	3,915	-	-	שווקים מתעוררים
33,556	4,601	28,955	3,290	1,961	6,647	6,896	10,161	-	אחר
825,594	99,519	726,075	219,101	28,406	70,483	134,521	108,543	165,021	סך הכל

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2018										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
22,804	1,339	21,465	4,276	2,044	320	3,203	2,327	9,295	-	בריטניה
22,918	758	22,160	654	-	499	4,689	134	16,184	-	צרפת
22,227	625	21,602	6,060	-	388	2,040	9,000	4,114	-	גרמניה
27,797	-	27,797	-	-	27,217	-	580	-	-	לוקסמבורג
212,657	60,356	152,301	49,072	-	15,296	12,463	34,184	41,286	-	ארצות הברית
21,524	3,212	18,312	9,506	-	841	3,070	4,894	1	-	אירופה
1,171,915	2,226	1,169,689	431,916	5,747	279	5,516	49,254	155,092	521,885	ישראל
87,463	7,750	79,713	12,154	-	6,829	23,003	8,300	29,427	-	אחר
1,589,305	76,266	1,513,039	513,638	7,791	51,669	53,984	108,673	255,399	521,885	סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק קופות הגמל מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות. הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה. אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקרות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים. הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למוודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות. האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר. החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלבנטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלבנטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלבנטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול וניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיסית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר. בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ. היערכות הקבוצה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הקבוצה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 15, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

ז. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון	
		√	סיכונים שוק	סיכונים מקרו
		√	האטה כלכלית בישראל	
		√	סיכונים אשראי	
	√		סיכון מחירי נכסים אחרים	סיכונים ענפיים
		√	שינויים רגולטוריים	
		√	סיכון נזילות	סיכונים מיוחדים לחברה
	√		סיכונים תפעוליים	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2018 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 25 במרס 2019

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 במרס 2019

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 במרס 2019

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי החשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2018, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2018, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	מישל סיבוני	יו"ר הדירקטוריון :
_____	דודי לידנר	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 25 במרס 2019

הראל גמל

קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2018

תוכן עניינים

2	דוח רואי החשבון המבקרים.....
4	דוח על המצב הכספי.....
7	דוח הכנסות והוצאות.....
11	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
15	ביאור 1 - כללי.....
17	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
19	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
20	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
21	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
23	ביאור 6 - מניות.....
24	ביאור 7 - השקעות אחרות.....
27	ביאור 8 - נדל"ן להשקעה.....
29	ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות.....
31	ביאור 10 - דמי ניהול.....
33	ביאור 11 - הוצאות ישירות.....
38	ביאור 12 - תשואות מסלולי השקעה.....
39	ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
39	ביאור 14 - מסים.....
40	ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל גמל

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל גמל (מסלול עד 25% מניות, מסלול שקלי טווח קצר, מסלול אג"ח ללא מניות, מסלול שקלי, מסלול מניות, מסלול אג"ח עד 10% מניות, מסלול אג"ח קונצרני, מסלול אג"ח עד 20% מניות, מסלול לגילאי 50 ומטה, מסלול לגילאי 50 עד 60, מסלול לגילאי 60 ומעלה, מסלול כהלכה ומסלול חו"ל) (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית.

ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2018, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 25 במרס 2019 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 במרס 2019

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל גמל בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל גמל (מסלול אג"ח עד 25% מניות, מסלול שקלי טווח קצר, מסלול אג"ח ללא מניות, מסלול שקלי, מסלול מניות, מסלול אג"ח עד 10% מניות, מסלול אג"ח קונצרני, מסלול אג"ח עד 20%, מסלול לגילאי 50 ומטה, מסלול לגילאי 50 עד 60, מסלול לגילאי 60 ומעלה, מסלול כהלכה ומסלול חו"ל) (להלן "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2018, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הראל פניסה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחריים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה בלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2018, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 והדוח שלנו, מיום 25 במרס 2019, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 במרס 2019

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2017	2018		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
1,381,388	1,348,212		רכוש שוטף
58,628	159,611	3	מזומנים ושווי מזומנים חייבים ויתרות חובה
<u>1,440,016</u>	<u>1,507,823</u>		
9,221,728	9,334,519	4	השקעות פיננסיות
4,767,995	4,964,591	5	נכסי חוב סחירים
2,007,090	2,310,514	6	נכסי חוב שאינם סחירים
2,818,515	2,985,014	7	מניות השקעות אחרות
<u>18,815,328</u>	<u>19,594,638</u>		סך כל השקעות פיננסיות
188,696	204,140	8	נדל"ן להשקעה
<u>20,444,040</u>	<u>21,306,601</u>		סך כל הנכסים
74,508	150,909	9	זכאים ויתרות זכות
<u>20,369,532</u>	<u>21,155,692</u>		זכויות העמיתים
<u>20,444,040</u>	<u>21,306,601</u>		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 25 במרס 2019

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2018

סה"כ	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל 20% מניות	הראל גמל 25% מניות	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
													רכוש שוטף	
1,348,212	105,845	59,243	187,653	2,123	7,911	3,608	9,136	14,228	20,079	137,348	26,446	174,133	600,459	מזומנים ושווי
159,611	8,041	9,822	30,979	442	1,480	333	20	540	-	9,953	6,612	15,478	75,911	מזומנים
1,507,823	113,886	69,065	218,632	2,565	9,391	3,941	9,156	14,768	20,079	147,301	33,058	189,611	676,370	חייבים ויתרות חובה
														השקעות פיננסיות
9,334,519	748,236	262,610	985,985	8,283	51,388	29,524	113,391	137,955	217,273	1,033,119	39,028	1,122,809	4,584,918	נכסי חוב סחירים
4,964,591	384,496	157,891	626,924	232	-	12,002	34,423	66,922	4,998	518,721	4,482	635,565	2,517,935	נכסי חוב שאינם סחירים
2,310,514	108,673	134,521	379,653	231	-	5	-	7,708	-	145,895	89,970	260,676	1,183,182	מניות
2,985,014	159,299	108,718	432,486	5,838	719	6,398	541	18,527	-	241,661	58,261	342,181	1,610,385	השקעות אחרות
19,594,638	1,400,704	663,740	2,425,048	14,584	52,107	47,929	148,355	231,112	222,271	1,939,396	191,741	2,361,231	9,896,420	סך כל השקעות פיננסיות
204,140	7,791	-	16,190	-	-	-	-	-	-	24,889	-	27,316	127,954	נדל"ן להשקעה
21,306,601	1,522,381	732,805	2,659,870	17,149	61,498	51,870	157,511	245,880	242,350	2,111,586	224,799	2,578,158	10,700,744	סך כל הנכסים
150,909	9,342	6,730	23,795	399	739	472	161	1,211	460	9,963	4,332	17,245	76,060	זכאים ויתרות זכות
21,155,692	1,513,039	726,075	2,636,075	16,750	60,759	51,398	157,350	244,669	241,890	2,101,623	220,467	2,560,913	10,624,684	זכויות העמיתים
21,306,601	1,522,381	732,805	2,659,870	17,149	61,498	51,870	157,511	245,880	242,350	2,111,586	224,799	2,578,158	10,700,744	סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 25 במרס 2019

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2017														
סה"כ	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חור"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,381,388	101,844	33,380	169,327	1,308	3,653	2,704	7,023	18,477	7,851	79,856	14,635	159,064	782,266	רכוש שוטף
58,628	2,063	2,318	8,193	62	241	46	28	112	1	2,913	1,968	5,743	34,940	מזומנים ושווי מזומנים
1,440,016	103,907	35,698	177,520	1,370	3,894	2,750	7,051	18,589	7,852	82,769	16,603	164,807	817,206	חייבים ויתרות חובה
9,221,728	602,654	199,103	767,058	5,958	41,788	28,380	127,759	137,815	183,625	1,078,864	50,125	1,005,243	4,993,356	השקעות פיננסיות
4,767,995	271,939	84,714	439,225	262	-	17,660	42,344	68,312	6,721	509,576	3,676	555,673	2,767,893	נכסי חוב סחירים
2,007,090	67,748	71,204	282,063	110	-	-	-	5,566	-	120,938	74,597	207,098	1,177,766	נכסי חוב שאינם סחירים
2,818,515	102,747	63,465	313,179	3,614	229	8,596	983	18,530	259	223,406	45,655	289,320	1,748,532	מניות
18,815,328	1,045,088	418,486	1,801,525	9,944	42,017	54,636	171,086	230,223	190,605	1,932,784	174,053	2,057,334	10,687,547	השקעות אחרות
188,696	7,503	-	15,316	-	-	-	-	-	-	24,164	-	26,596	115,117	סך כל השקעות פיננסיות
20,444,040	1,156,498	454,184	1,994,361	11,314	45,911	57,386	178,137	248,812	198,457	2,039,717	190,656	2,248,737	11,619,870	נדל"ן להשקעה
74,508	3,186	1,181	6,701	152	254	145	301	825	460	5,863	615	5,835	48,990	סך כל הנכסים
20,369,532	1,153,312	453,003	1,987,660	11,162	45,657	57,241	177,836	247,987	197,997	2,033,854	190,041	2,242,902	11,570,880	זכאים ויתרות זכות
20,444,040	1,156,498	454,184	1,994,361	11,314	45,911	57,386	178,137	248,812	198,457	2,039,717	190,656	2,248,737	11,619,870	זכויות העמיתים סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2016	2017	2018		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
(9,985)	(9,186)	19,645		הכנסות (הפסדים)
				ממזומנים ושווי מזומנים
				מהשקעות:
131,590	308,300	(44,569)		מנכסי חוב סחירים
82,212	237,116	5,892		מנכסי חוב שאינם סחירים
95,147	174,224	6,602		ממניות
323,101	503,994	(194,828)		מהשקעות אחרות
5,898	18,629	12,783		מנדל"ן להשקעה
637,948	1,242,263	(214,120)		סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
627,963	1,233,077	(194,475)		סך כל ההכנסות (הפסדים)
				הוצאות
124,103	129,607	138,595	10	דמי ניהול
20,722	20,600	24,611	11	הוצאות ישירות
(1)	-	-		ביטוח חיים
2,636	2,187	5,356	14	מסים
431	-	-		אחרות
147,891	152,394	168,562		סך כל ההוצאות
480,072	1,080,683	(363,037)		עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018														
הראל גמל עד 25% מניות	הראל גמל עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל קצר	הראל גמל שקלי טווח	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל עד 60 לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
9,970	2,321	479	1,524	(6)	192	8	115	118	95	2,732	896	1,201	19,645	מזומנים ושוי מזומנים
(19,568)	(4,522)	(92)	(4,170)	675	(2,305)	(528)	(444)	(321)	217	(6,401)	(2,639)	(4,471)	(44,569)	מהשקעות:
(4,563)	1,031	(2)	263	63	494	225	220	-	-	3,738	1,565	2,858	5,892	מנכסי חוב
3,424	4,076	(3,125)	7,892	-	1,076	-	(1)	-	(32)	(4,526)	(3,213)	1,031	6,602	מנכסי חוב שאינם סחירים
(86,298)	(13,203)	(12,991)	(2,344)	(261)	(726)	(94)	(1,002)	(1,141)	(541)	(44,112)	(20,256)	(11,859)	(194,828)	ממניות
8,456	1,492	-	1,380	-	-	-	-	-	-	1,005	-	450	12,783	מהשקעות אחרות
(98,549)	(11,126)	(16,210)	3,021	477	(2,174)	316	(1,227)	(1,462)	(356)	(50,296)	(24,543)	(11,991)	(214,120)	מנדליון להשקעה סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
(88,579)	(8,805)	(15,731)	4,545	471	(2,166)	508	(1,112)	(1,344)	(261)	(47,564)	(23,647)	(10,790)	(194,475)	סך כל ההכנסות (ההפסדים)
78,927	14,310	1,335	11,675	1,198	1,493	1,088	323	441	83	14,326	4,291	9,105	138,595	הוצאות
13,632	2,907	244	2,408	5	194	34	46	17	24	3,126	631	1,343	24,611	דמי ניהול
2,953	525	195	217	-	-	-	-	-	9	982	266	209	5,356	הוצאות ישירות
95,512	17,742	1,774	14,300	1,203	1,687	1,122	369	458	116	18,434	5,188	10,657	168,562	מסים
(184,091)	(26,547)	(17,505)	(9,755)	(732)	(1,179)	(3,288)	(1,481)	(1,802)	(377)	(65,998)	(28,835)	(21,447)	(363,037)	סך כל ההוצאות עודף הפסדים על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017													
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(9,186)	(306)	(264)	(1,007)	(26)	(44)	7	1	(6)	3	(388)	(343)	(1,127)	(5,686)
הכנסות (הפסדים)													
ממזומנים ושווי													
מזומנים													
מהשקעות:													
308,300	19,582	5,473	22,265	104	1,120	1,410	8,615	4,602	1,389	35,735	279	31,505	176,221
מנכסי חוב סחירים													
237,116	10,807	2,505	19,520	4	-	835	1,766	3,598	189	27,358	94	27,150	143,290
מנכסי חוב שאינם סחירים													
174,224	4,745	4,745	21,870	5	-	-	16	341	-	9,669	6,971	18,250	107,612
ממניות													
503,994	14,352	11,776	60,788	392	1,079	859	(82)	2,189	(264)	30,850	13,922	53,473	314,660
מהשקעות אחרות													
18,629	629	-	1,399	-	-	-	-	-	-	1,924	-	2,078	12,599
מנדל"ן להשקעה													
1,242,263	50,115	24,499	125,842	505	2,199	3,104	10,315	10,730	1,314	105,536	21,266	132,456	754,382
סך כל ההכנסות מהשקעות													
1,233,077	49,809	24,235	124,835	479	2,155	3,111	10,316	10,724	1,317	105,148	20,923	131,329	748,696
סך כל ההכנסות													
הוצאות													
129,607	6,739	2,055	10,353	58	340	321	1,164	1,575	1,438	11,569	1,004	11,825	81,166
דמי ניהול													
20,600	676	227	2,045	17	13	50	29	173	17	1,897	158	2,218	13,080
הוצאות ישירות													
2,187	60	70	282	3	-	-	-	-	-	85	70	197	1,420
מסים													
152,394	7,475	2,352	12,680	78	353	371	1,193	1,748	1,455	13,551	1,232	14,240	95,666
סך כל ההוצאות													
עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות													
1,080,683	42,334	21,883	112,155	401	1,802	2,740	9,123	8,976	(138)	91,597	19,691	117,089	653,030
לשנה													

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016													
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל עד 25% מניות	הראל גמל עד 25% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(9,985)	(177)	(30)	(798)	(1)	(61)	(13)	(1)	(86)	(57)	(412)	(228)	(497)	(7,624)
הכנסות (הפסדים) ממזומנים ושוי מזומנים													
מהשקעות:													
131,590	3,030	691	9,864	3	194	839	2,723	3,776	(66)	11,418	120	12,342	86,656
מנכסי חוב סחירים													
82,212	3,528	311	5,640	1	-	182	294	981	118	12,333	42	10,389	48,393
מנכסי חוב שאינם סחירים													
95,147	4,001	2,262	13,616	61	(4)	-	3	(229)	-	9,986	3,599	16,092	45,760
ממניות													
323,101	7,974	2,489	24,705	169	448	633	83	1,770	622	21,228	3,367	23,905	235,708
מהשקעות אחרות													
5,898	88	-	399	-	-	-	-	-	-	29	-	(66)	5,448
מנדל"ן להשקעה													
637,948	18,621	5,753	54,224	234	638	1,654	3,103	6,298	674	54,994	7,128	62,662	421,965
סך כל ההכנסות מהשקעות													
627,963	18,444	5,723	53,426	233	577	1,641	3,102	6,212	617	54,582	6,900	62,165	414,341
סך כל ההכנסות													
הוצאות													
124,103	4,672	1,041	9,180	39	279	292	1,116	1,753	1,709	10,940	873	10,642	81,567
דמי ניהול													
20,722	483	130	1,836	11	11	31	34	135	13	1,628	145	1,966	14,299
הוצאות ישירות													
(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)
ביטוח חיים													
2,636	49	32	283	3	-	1	-	-	-	96	71	214	1,887
מסים													
431	6	1	47	-	-	-	-	6	-	44	-	40	287
אחרות													
147,891	5,210	1,204	11,346	53	290	324	1,150	1,894	1,722	12,708	1,089	12,862	98,039
סך כל ההוצאות													
480,072	13,234	4,519	42,080	180	287	1,317	1,952	4,318	(1,105)	41,874	5,811	49,303	316,302
עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה													

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
15,759,093	18,427,703	20,369,532	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
763,382	1,045,631	1,209,033	תקבולים מדמי גמולים
-	10	29	תקבולים מדמי סליקה
850,940	811,078	854,076	תשלומים לעמיתים
			העברות צבירה לקופה
39,852	96,532	184,961	העברות מחברות ביטוח
5,891	32,248	81,388	העברות מקרנות פנסיה חדשות
535,322	1,266,589	1,394,341	העברות מקופות גמל
484,857	610,863	770,736	העברות בין מסלולים
			העברות צבירה מהקופה
36,700	60,835	78,947	העברות לחברות ביטוח
27,820	15,322	22,626	העברות לקרנות פנסיה חדשות
456,377	692,629	764,906	העברות לקופות גמל
484,857	610,863	770,736	העברות בין מסלולים
60,168	626,583	794,211	העברות צבירה, נטו
2,215,928	-	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל
480,072	1,080,683	(363,037)	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
18,427,703	20,369,532	21,155,692	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
20,369,532	1,153,312	453,003	1,987,660	11,162	45,657	57,241	177,836	247,987	197,997	2,033,854	190,041	2,242,902	11,570,880	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
1,209,033	167,785	75,947	277,476	265	7,568	1,711	7,923	5,110	3,414	120,113	12,449	304,529	224,743	תקבולים מדמי גמולים
29	4	3	6	-	-	-	2	-	-	3	1	7	3	תקבולים מדמי סליקה
854,076	49,825	13,394	54,881	759	1,943	2,459	9,253	12,364	13,398	85,868	6,567	68,305	535,060	תשלומים לעמיתים
184,961	33,168	50,816	64,797	162	1,403	286	218	16	-	3,871	6,820	14,925	8,479	העברות צבירה לקופה העברות מחברות ביטוח העברות מקרנות פנסיה חדשות
81,388	5,363	43,948	19,107	5	1,212	119	189	116	52	704	6,119	2,642	1,812	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
1,394,341	242,059	188,578	467,693	2,611	6,958	2,450	5,837	10,087	3,773	123,657	22,974	219,842	97,822	
770,736	125,171	53,003	173,851	7,245	4,876	1,472	15,514	28,269	91,577	79,589	39,320	86,407	64,442	
78,947	9,086	4,149	7,534	45	649	101	773	191	486	4,830	1,102	10,119	39,882	העברות צבירה מהקופה העברות לחברות ביטוח העברות לקרנות פנסיה חדשות
22,626	753	2,369	3,135	-	116	87	153	304	349	1,824	678	4,877	7,981	
764,906	66,841	27,560	101,463	690	1,136	2,346	7,161	6,226	4,191	59,671	12,474	97,222	377,925	העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
770,736	65,871	62,916	121,504	2,829	1,269	5,407	29,541	26,652	35,767	98,220	18,931	103,271	198,558	
794,211	263,210	239,351	491,812	6,459	11,279	(3,614)	(15,870)	5,115	54,609	43,276	42,048	108,327	(451,791)	העברות צבירה, נטו
(363,037)	(21,447)	(28,835)	(65,998)	(377)	(1,802)	(1,481)	(3,288)	(1,179)	(732)	(9,755)	(17,505)	(26,547)	(184,091)	עודף הפסדים על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
21,155,692	1,513,039	726,075	2,636,075	16,750	60,759	51,398	157,350	244,669	241,890	2,101,623	220,467	2,560,913	10,624,684	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017														
סה"כ	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל עד אג"ח 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל עד אג"ח 20% מניות	הראל גמל עד 25% מניות אג"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
18,427,703	677,063	163,587	1,342,384	7,827	35,337	42,202	186,800	261,579	245,613	1,888,977	138,916	1,816,801	11,620,617	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
1,045,631	138,805	60,866	289,285	490	2,042	2,356	7,636	7,078	1,992	98,430	10,188	211,456	215,007	תקבולים מדמי גמולים
10	-	-	3	-	-	-	1	-	-	1	1	2	2	תקבולים מדמי סליקה
811,078	30,906	8,099	39,421	144	1,812	2,399	5,923	12,954	14,785	77,858	3,600	54,883	558,294	תשלומים לעמיתים
96,532	18,986	18,734	25,860	52	428	1,459	104	674	396	5,582	2,967	9,810	11,480	העברות צבירה לקופה העברות מחברות ביטוח
32,248	2,950	14,719	8,026	-	292	-	97	414	-	489	1,150	1,035	3,076	העברות מקרנות פנסיה חדשות
1,266,589	234,177	144,151	321,318	1,943	4,931	13,128	11,799	9,782	3,507	141,354	17,451	208,357	154,691	העברות מקופות גמל
610,863	133,434	76,876	130,801	3,053	5,608	4,756	7,063	9,692	4,719	65,764	34,593	60,595	73,909	העברות בין מסלולים
60,835	3,305	1,785	3,692	-	11	542	320	668	566	11,152	1,878	7,761	29,155	העברות צבירה מהקופה העברות לחברות ביטוח
15,322	1,214	322	4,906	2	161	-	13	-	39	558	189	2,831	5,087	העברות לקרנות פנסיה חדשות
692,629	30,920	12,797	70,175	988	2,344	2,287	5,849	6,151	9,045	68,447	14,595	80,121	388,910	העברות לקופות גמל
610,863	28,092	24,810	123,978	1,470	455	4,172	32,682	30,435	33,657	100,325	14,654	36,647	179,486	העברות בין מסלולים
626,583	326,016	214,766	283,254	2,588	8,288	12,342	(19,801)	(16,692)	(34,685)	32,707	24,845	152,437	(359,482)	העברות צבירה, נטו
1,080,683	42,334	21,883	112,155	401	1,802	2,740	9,123	8,976	(138)	91,597	19,691	117,089	653,030	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
20,369,532	1,153,312	453,003	1,987,660	11,162	45,657	57,241	177,836	247,987	197,997	2,033,854	190,041	2,242,902	11,570,880	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל קופת גמל(*)	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	-	1,255,205	-	-	42,983	124,138	288,630	286,040	1,668,228	132,131	-	11,961,738	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה העברת נכסים במסלול השקעה שמדיניותו שונתה למסלול תלוי גיל*
-	-	1,255,205	(1,255,205)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
125,077	29,402	80,763	-	1,632	1,776	652	23,692	3,427	27,003	111,923	6,212	133,908	217,915	תקבולים מדמי גמולים
20,213	3,895	50,730	-	54	2,468	1,449	7,878	17,739	17,953	60,459	3,313	51,117	613,672	תשלומים לעמיתים
7,083	5,020	7,463	-	-	-	289	1,748	453	-	4,135	380	5,987	7,294	העברות צבירה לקופה העברות מחברות ביטוח העברות מקרנות פנסיה חדשות
1,109	1,418	1,448	-	-	83	-	236	14	-	640	132	247	564	
68,640	46,153	78,465	-	47	3,514	1,430	25,299	3,490	1,119	79,671	6,738	54,798	165,958	העברות מקופות גמל
82,251	16,195	37,471	-	2,295	4,576	3,902	39,779	11,831	29,791	135,726	16,669	50,627	53,744	העברות בין מסלולים
786	4	2,773	-	-	-	95	497	210	435	6,181	224	5,995	19,500	העברות צבירה מהקופה העברות לחברות ביטוח העברות לקרנות פנסיה חדשות
485	174	16,666	-	-	-	5	9	1	301	641	369	1,346	7,823	
16,851	2,427	45,892	-	737	384	1,520	4,600	5,004	4,809	42,807	12,086	68,657	250,603	העברות לקופות גמל
7,473	3,619	44,450	-	1,898	1,067	5,302	17,060	27,630	73,737	43,132	13,165	35,024	211,300	העברות בין מסלולים
133,488	62,562	15,066	-	(293)	6,722	(1,301)	44,896	(17,057)	(48,372)	127,411	(1,925)	637	(261,666)	העברות צבירה, נטו
425,477	70,999	-	-	6,362	29,020	-	-	-	-	-	-	1,684,070	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל(**)
13,234	4,519	42,080	-	180	287	1,317	1,952	4,318	(1,105)	41,874	5,811	49,303	316,302	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
677,063	163,587	1,342,384	-	7,827	35,337	42,202	186,800	261,579	245,613	1,888,977	138,916	1,816,801	11,620,617	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) מסלול אשר מדיניות ההשקעה בו שונתה למסלול תלוי גיל.

(**) קופה אשר מוזגה ביום 1 בינואר 2016. ראה ביאור 1ג(1).

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל גמל (לשעבר - הראל עצמה תעוז) (להלן - "הקופה") הינה קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים, לעצמאיים ושכירים, המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל).

נכון ליום 31 בדצמבר 2018, כוללת הקופה שלושה עשר מסלולים פעילים:

- (1) הראל גמל מסלול אג"ח עד 25% מניות.
- (2) הראל גמל מסלול אג"ח עד 20% מניות.
- (3) הראל גמל מסלול מניות.
- (4) הראל גמל מסלול אג"ח עד 10% מניות.
- (5) הראל גמל מסלול שקלי טווח קצר.
- (6) הראל גמל מסלול אג"ח ללא מניות.
- (7) הראל גמל מסלול שקלי.
- (8) הראל גמל מסלול אג"ח קונצרני.
- (9) הראל גמל מסלול כהלכה.
- (10) הראל גמל מסלול חו"ל.
- (11) הראל גמל מסלול לגילאי 50 עד 60.
- (12) הראל גמל מסלול לגילאי 50 ומטה.
- (13) הראל גמל מסלול לגילאי 60 ומעלה.

הקופה הוקמה כחברה מוגבלת בערבות בניהול על ידי בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") ונקראה "עצמה קופת תגמולים לעצמאיים ליד בנק לאומי לישראל בע"מ".

החל מיום 9 בנובמבר 2003, לאחר אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, הפכה הקופה לתוכנית ונוהלה עד ליום 28 בדצמבר 2006 על ידי לאומי גמל בע"מ.

הקופה נרכשה על-ידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח") מאת בנק לאומי בדצמבר 2006 והחל מיום 28 בדצמבר 2006, ועד ליום 30 בספטמבר 2016, נוהלה על ידי הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - "הראל גמל"), וזאת בהתאם להסכם בין הראל ביטוח לבין הראל גמל.

בחודש יולי 2008 הפכה הקופה לקופה מסלולית עקב הוספת מסלול שקלי ומסלול ללא מניות.

ביום 1 בינואר 2012, מוזגו מסלולי קופת הראל - תעוז (קופה בבעלות הראל חברה לביטוח בע"מ) ומסלולי קופת הראל גמל (קופה שהייתה בבעלות הראל גמל) (להלן - הקופות המתמזגות) לתוך קופת הראל - עצמה. שמה של הקופה הממוזגת שונה להראל עצמה תעוז. המיזוג בוצע כך שהראל-תעוז מוזגה באופן מלא לתוך הראל-עצמה ואילו הראל קופת גמל מוזגה באופן טכני לתוך הראל-עצמה, באופן שמבנה הבעלויות במסלולים של הקופות המתמזגות נשמר.

ביום 1 בינואר 2016, מוזגו מסלולי קופת גילעד גמל לתוך הקופה.

לפרטים בדבר מסלולי השקעה מתואמי גיל, ראה סעיף ד' להלן.

ב. החברה המנהלת

נכון ליום 31 בדצמבר 2018 הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ חברה בבעלות מלאה בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ג. שינוי מבני

(1) ביום 1 בינואר, 2016, מוזגה הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - הראל עתידית) לתוך הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - הראל גמל), תוך חיסולה ללא פירוק, וקופת הגמל הראל גילעד גמל (קופה בניהולה של הראל עתידית) מוזגה, מיזוג טכני, לתוך הקופה.

להלן מסלולי קופת גילעד גמל שמוזגו כאמור לתוך הקופה:

- 1 הראל גילעד גמל כללי, להלן "הראל גמל אג"ח עד 20% מניות".
- 2 הראל גילעד גמל כללי 2, להלן "הראל גמל לגילאי 50 ומטה".
- 3 הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות), להלן "הראל גמל לגילאי 60 ומעלה".
- 4 הראל גילעד גמל כהלכה, להלן "הראל גמל מסלול כהלכה".
- 5 הראל גילעד גמל אג"ח, להלן "הראל גמל מסלול חו"ל".

העברות הזכויות כאמור התבצעו בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוגים לא היתה פגיעה בעמית הקופה המתמזגת ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת הראל גמל.

(2) בחודש אוקטובר 2016 בוצע מיזוג במסגרתו מוזגה חברת הראל גמל לתוך הראל פנסיה וגמל בע"מ (לשעבר - "הראל ניהול קרנות בפנסיה בע"מ) וחוסלה ללא פירוק (המיזוג אושר ביום 5 באוקטובר 2016 שהוא יום העסקים הראשון בחודש אוקטובר). הקופה הועברה לניהול הראל פנסיה וגמל בע"מ.

העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא הייתה פגיעה בעמיתי הקופות המתמזגות ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת הראל פנסיה וגמל.

ד. מסלולי השקעה מתואמי גיל

חוזר ממונה 7-9-2015, שעניינו מסלולי השקעה בקופות גמל, קובע כי גוף מוסדי ינהל בכל קופת גמל בניהולו, פרט למסלולי השקעה מתמחים, מסלולי השקעה המותאמים לגיל העמיתים (אפשרות לבחירה בין שני מודלים: מודל ראשון עד גיל 50, בין גיל 50 ל-60 ומעל גיל 60 ומודל שני אוכלוסיות בטווח גילאים של 5-10 שנים), בהם ינוהלו כספי עמיתים שלא בחרו במסלול השקעה אחר.

בהתאם לכך, החל מיום 1 בינואר 2016, שונתה מדיניות ההשקעה של מסלולי השקעה קיימים בקופה, למסלולי השקעה תלויי גיל, ובהתאם שונו שמות המסלולים, כדלקמן:

- מסלול "הראל קופת גמל" שונה למסלול "הראל גמל מסלול לגילאי 50 עד 60".
- מסלול "הראל גילעד גמל כללי 2" שונה למסלול "הראל גמל מסלול לגילאי 50 ומטה".
- מסלול "הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות)" שונה למסלול "הראל גמל מסלול לגילאי 60 ומעלה".

מסלולי ההשקעה כאמור, הוצגו בדוחות הכספיים כמסלולים חדשים, החל מיום 1 בינואר 2016. מספרי השוואה לתקופות קודמות בגין מסלול הראל גמל מסלול לגילאי 50 עד 60, הוצגו בשמו הקודם של המסלול (הראל קופת גמל).

ה. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ו. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל קופת גמל.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה.

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 25 במרס, 2019.

א. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות) חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המספקת ציטוט ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים (להלן: "החברה המצטטת") וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שוויה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתייחבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מחברת מרווח הוגן, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן להשקעה המבוצע לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח.
- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

א. בסיס הערכת נכסים (המשך)

(15) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
%	%	%
(0.30)	0.30	1.20
(1.46)	(9.83)	8.10

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ב. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ג. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ד. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם לכללים שנקבעו על ידי הממונה, נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2018														
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ			
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,554	633	169	385	37	18	33	-	1	974	359	5,499	ריבית ודיבידנד לקבל		
1,335	50	51	49	-	-	-	-	-	148	25	1,676	מוסדות		
4,853	971	-	886	-	-	-	-	-	554	274	7,538	סכומים לקבל בגין נדל"ן (*)		
818	92	-	-	-	-	-	-	-	-	2	913	סכומים לקבל מחברות ביטוח		
64,384	13,437	6,367	8,339	437	-	271	1,480	441	29,045	7,204	140,823	בטחונות בגין פעילות בנגזרים		
33	10	-	7	1	1	-	-	-	11	7	73	חייבים בגין משכנתאות		
1,934	285	25	287	65	1	29	-	-	247	170	3,089	חייבים בגין השקעות (*)		
75,911	15,478	6,612	9,953	540	20	333	1,480	442	30,979	8,041	159,611	סך הכל חייבים ויתרות חובה		

ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ			
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,963	563	158	352	26	15	26	-	-	815	242	5,445	ריבית ודיבידנד לקבל		
561	79	36	34	-	-	-	-	-	101	9	834	מוסדות		
577	436	-	376	-	-	-	-	-	155	-	1,645	סכומים לקבל בגין נדל"ן (*)		
842	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	842	סכומים לקבל מחברות ביטוח		
27,001	4,223	1,705	1,776	15	8	3	241	62	6,770	1,472	45,242	בטחונות בגין פעילות בנגזרים		
1,070	182	-	159	17	4	5	-	-	140	27	1,691	חייבים בגין משכנתאות		
1,926	260	69	216	54	1	12	-	-	212	75	2,929	חייבים בגין השקעות (*)		
34,940	5,743	1,968	2,913	112	1	46	241	62	8,193	2,318	58,628	סך הכל חייבים ויתרות חובה		

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה ביאור 13 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2018														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,725,613	521,885	165,021	586,324	2,842	51,388	141	99,934	99,058	207,987	744,772	37,558	780,455	3,428,248	אגרות חוב ממשלתיות
2,597,925	225,968	97,470	398,745	5,441	-	29,372	13,457	38,893	9,286	287,187	1,371	341,230	1,149,505	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה
10,981	383	119	916	-	-	11	-	4	-	1,160	99	1,124	7,165	שניתנות להמרה
2,608,906	226,351	97,589	399,661	5,441	-	29,383	13,457	38,897	9,286	288,347	1,470	342,354	1,156,670	
9,334,519	748,236	262,610	985,985	8,283	51,388	29,524	113,391	137,955	217,273	1,033,119	39,028	1,122,809	4,584,918	סך הכל נכסי חוב סחירים
ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,766,076	415,895	113,560	470,033	2,269	41,788	332	114,801	101,487	177,926	813,013	48,805	713,645	3,752,522	אגרות חוב ממשלתיות
2,445,852	186,434	85,447	296,221	3,689	-	28,040	12,958	36,324	5,699	264,809	1,232	290,602	1,234,397	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה
9,800	325	96	804	-	-	8	-	4	-	1,042	88	996	6,437	שניתנות להמרה
2,455,652	186,759	85,543	297,025	3,689	-	28,048	12,958	36,328	5,699	265,851	1,320	291,598	1,240,834	
9,221,728	602,654	199,103	767,058	5,958	41,788	28,380	127,759	137,815	183,625	1,078,864	50,125	1,005,243	4,993,356	סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2018												
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
437,395	29,048	10,954	44,795	-	339	1,423	4,361	424	40,057	91	52,322	253,581
104,133	3,930	1,567	6,260	-	23	-	476	-	4,930	10	6,456	80,481
360,519	18,022	18,046	77,135	232	1,103	1,682	2,474	1,182	43,860	4,027	46,937	145,819
4,062,544	333,496	127,324	498,734	-	10,537	31,318	59,611	3,392	429,874	354	529,850	2,038,054
4,964,591	384,496	157,891	626,924	232	12,002	34,423	66,922	4,998	518,721	4,482	635,565	2,517,935
4,964,591	384,496	157,891	626,924	232	12,002	34,423	66,922	4,998	518,721	4,482	635,565	2,517,935

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב
שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת:

ליום 31 בדצמבר 2018

הראל אג"ח עד 25% מניות		הראל גמל לגילאי 50 עד 60		סה"כ	
שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך
הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
20,565	20,565	1,280	1,280	21,845	21,845

הלוואות

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017													
ס"ה"ב	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה פקדונות בבנקים הלוואות לעמיתים הלוואות לאחרים סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
595,300	27,911	8,060	43,406	-	1,295	1,571	6,553	654	54,483	140	63,377	387,850	
117,736	3,264	956	5,193	-	133	-	585	-	6,227	14	7,240	94,124	
279,646	9,198	6,262	47,027	262	322	2,167	2,352	1,531	42,263	3,078	31,313	133,871	
3,775,313	231,566	69,436	343,599	-	15,910	38,606	58,822	4,536	406,603	444	453,743	2,152,048	
4,767,995	271,939	84,714	439,225	262	17,660	42,344	68,312	6,721	509,576	3,676	555,673	2,767,893	
4,767,995	271,939	84,714	439,225	262	17,660	42,344	68,312	6,721	509,576	3,676	555,673	2,767,893	

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת:

ליום 31 בדצמבר 2017					
סה"כ		הראל גמל לגילאי 50 עד 60		הראל אג"ח עד 25% מניות	
ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי
בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
23,222	23,222	1,360	1,360	21,862	21,862

הלוואות

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2018											
הראל אג"ח עד 25% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח ללא מניות אלפי ש"ח	הראל גמל קונצרני אלפי ש"ח	הראל גמל הראל גמל אלפי ש"ח	הראל גמל לגילאי 50 עד 60 אלפי ש"ח	הראל גמל לגילאי 50 ומטה אלפי ש"ח	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	
775,138	181,964	89,958	68,362	-	5	231	318,166	130,379	80,093	1,644,296	מניות סחירות
408,044	78,712	12	77,533	7,708	-	-	61,487	4,142	28,580	666,218	מניות לא סחירות
1,183,182	260,676	89,970	145,895	7,708	5	231	379,653	134,521	108,673	2,310,514	סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2017											
הראל אג"ח עד 25% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח ללא מניות אלפי ש"ח	הראל גמל קונצרני אלפי ש"ח	הראל גמל הראל גמל אלפי ש"ח	הראל גמל לגילאי 50 עד 60 אלפי ש"ח	הראל גמל לגילאי 50 ומטה אלפי ש"ח	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	
885,540	150,472	74,587	65,095	-	-	110	243,756	70,099	51,429	1,541,088	מניות סחירות
292,226	56,626	10	55,843	5,566	-	-	38,307	1,105	16,319	466,002	מניות לא סחירות
1,177,766	207,098	74,597	120,938	5,566	5,566	110	282,063	71,204	67,748	2,007,090	סך הכל מניות

השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2018

	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
השקעות אחרות סחירות													
קרנות ותעודות סל	1,085,729	53,984	70,483	206,472	2,443	-	914	186	263	47,635	46,789	114,514	542,046
קרנות נאמנות	635,972	51,669	28,406	103,132	3,048	-	4,603	19	6,690	61,839	9,209	87,854	279,503
מכשירים נגזרים	72	3	4	14	-	-	-	-	-	3	3	8	37
מוצרים מובנים	31,426	2,230	1,108	5,125	-	-	342	-	362	2,977	3	3,762	15,517
אופציות	3,610	2	4	9	-	284	-	-	-	2	3	5	3,301
אחרות	1,617	80	132	317	-	-	1	-	-	67	91	181	748
	1,758,426	107,968	100,137	315,069	5,491	284	5,860	205	7,315	112,523	56,098	206,324	841,152
השקעות אחרות שאינן סחירות													
קרנות השקעה וקרנות הון סיכון	1,077,244	44,191	6,217	107,311	-	-	434	-	9,249	120,421	1,927	121,383	666,111
מכשירים נגזרים	57,061	2,694	849	2,899	347	435	42	2	770	2,984	226	6,759	39,054
מוצרים מובנים	92,194	4,443	1,510	7,194	-	-	62	334	1,193	5,731	7	7,708	64,012
אחרות	89	3	5	13	-	-	-	-	-	2	3	7	56
	1,226,588	51,331	8,581	117,417	347	435	538	336	11,212	129,138	2,163	135,857	769,233
סך הכל השקעות אחרות	2,985,014	159,299	108,718	432,486	5,838	719	6,398	541	18,527	241,661	58,261	342,181	1,610,385

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל
לגילאי 60 ומעלה	לגילאי 50 ומטה	לגילאי 60 עד 50	לגילאי מסלול חו"ל	לגילאי מסלול כהלכה	לגילאי מסלול קונצרני	לגילאי מסלול שקלי	לגילאי מסלול שקלי	לגילאי מסלול שקלי	לגילאי מסלול שקלי	לגילאי מסלול שקלי	לגילאי מסלול שקלי	לגילאי מסלול שקלי	לגילאי מסלול שקלי	לגילאי מסלול שקלי
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות														
סחירות														
851,333	27,884	37,687	129,702	1,089	-	766	101	119	-	33,127	33,181	80,042	507,635	תעודות סל
877,152	39,831	21,811	90,450	2,416	-	6,851	54	8,882	-	84,876	10,511	101,908	509,562	קרנות נאמנות
10,621	310	488	1,613	43	124	3	-	5	-	416	410	1,023	6,186	מכשירים נגזרים
3,101	229	122	363	-	-	24	-	37	-	298	-	345	1,683	מוצרים מובנים
2,316	12	17	59	-	102	-	-	-	-	16	18	36	2,056	אופציות
258	9	12	41	-	-	1	-	-	-	11	13	25	146	אחרות
<u>1,744,781</u>	<u>68,275</u>	<u>60,137</u>	<u>222,228</u>	<u>3,548</u>	<u>226</u>	<u>7,645</u>	<u>155</u>	<u>9,043</u>	<u>-</u>	<u>118,744</u>	<u>44,133</u>	<u>183,379</u>	<u>1,027,268</u>	
השקעות אחרות שאינן סחירות														
917,105	28,690	1,501	80,209	-	-	417	-	6,697	-	92,943	990	94,542	611,116	קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
70,582	2,129	754	5,029	66	3	306	29	1,430	253	6,450	526	4,588	49,019	מכשירים נגזרים
85,963	3,652	1,071	5,705	-	-	228	799	1,360	6	5,268	4	6,807	61,063	מוצרים מובנים
84	1	2	8	-	-	-	-	-	-	1	2	4	66	אחרות
<u>1,073,734</u>	<u>34,472</u>	<u>3,328</u>	<u>90,951</u>	<u>66</u>	<u>3</u>	<u>951</u>	<u>828</u>	<u>9,487</u>	<u>259</u>	<u>104,662</u>	<u>1,522</u>	<u>105,941</u>	<u>721,264</u>	
<u>2,818,515</u>	<u>102,747</u>	<u>63,465</u>	<u>313,179</u>	<u>3,614</u>	<u>229</u>	<u>8,596</u>	<u>983</u>	<u>18,530</u>	<u>259</u>	<u>223,406</u>	<u>45,655</u>	<u>289,320</u>	<u>1,748,532</u>	סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2018														
הראל גמל עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל טווח קצר	הראל גמל שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
860,572	157,044	63,124	64,549	-	-	-	-	1	22,989	3,493	95,815	73,413	1,626,436	מניות
(9,453)	(2,971)	-	(2,853)	-	(518)	-	-	-	(174)	-	(992)	(2,476)	(22,558)	מדד
(740,320)	(158,899)	(34,133)	(204,985)	(9,212)	(1,110)	(32,332)	(1,110)	(15,320)	7,592	(1,217)	(64,470)	(132,193)	(1,683,802)	מטבע זר
(4,167)	(616)	(2)	(462)	(54)	(22)	(73)	(22)	(11)	(12)	(3)	(79)	(255)	(6,517)	ריבית
ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל טווח קצר	הראל גמל שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,063,699	149,025	61,828	60,483	-	1	-	-	3	15,874	2,213	70,357	50,971	1,716,685	מניות
(81)	(17)	-	(19)	-	(4)	-	-	-	(1)	-	(3)	(11)	(152)	מדד
(1,096,864)	(165,770)	(21,604)	(216,553)	(9,458)	(1,108)	(38,875)	(1,108)	(19,994)	4,604	(1,189)	(32,774)	(92,465)	(1,898,536)	מטבע זר
(9,608)	(1,508)	(7)	(1,189)	(88)	(83)	(263)	(83)	4	(49)	1	(46)	57	(14,230)	ריבית

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

	ליום 31 בדצמבר 2017						ליום 31 בדצמבר 2018					
	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר	156,367	6,762	13,353	22,110	24,468	89,674	188,696	7,503	15,316	24,164	26,596	115,117
רכישות ותוספות	17,316	394	1,044	1,092	1,132	13,654	8,832	191	518	521	537	7,065
התאמת שווי הוגן	15,013	347	919	962	996	11,789	6,612	97	356	204	183	5,772
יתרה ליום 31 בדצמבר	188,696	7,503	15,316	24,164	26,596	115,117	204,140	7,791	16,190	24,889	27,316	127,954

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות בתקופות שונות עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעות בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהוונים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחרייות בין הקבוצה והשוכר לגבי אחזקת וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהוונים בשיעור היוון 4.83% לנדל"ן חו"ל ושיעורי היוון שבין 6.5% ל-7.75% לנדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס. אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרים המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ג. לעניין התקשרויות לרכישת נדל"ן להשקעה ולחכירה של נדל"ן להשקעה ראה ביאור 15 ב(2).

ד. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

ליום 31 בדצמבר		מועדי סיום
2017	2018	תקופת החכירה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	בשנים
49,637	49,228	בבעלות
139,059	154,912	2037 ואילך (בחכירה מהוונת*)

(*) מקרקעין ברחוב יגאל אלון תל אביב, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2018 וליום 31 דצמבר 2017 הנו בסך של 133,796 אלפי ש"ח ובסך של 118,294 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל ומעיריית תל-אביב עד שנת 2060 ועד שנת 2059 בהתאמה.

מקרקעין ברחוב קרית נורדאו נתניה, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2018 וליום 31 דצמבר 2017 הנו בסך של 21,116 אלפי ש"ח ובסך של 20,765 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל עד שנת 2037.

ה. חלק מהקרקעות בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשם בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2018															
	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות		
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
	12,525	832	414	1,318	8	39	26	84	122	103	967	116	1,280	7,216	חברה מנהלת
	2,941	497	27	234	-	22	-	11	232	31	194	127	177	1,389	מוסדות
	125,797	7,756	6,190	21,590	391	678	439	31	764	99	8,442	4,087	13,970	61,360	התחייבויות בגין נגזרים בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים
	5,111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,338	3,773	זכאים בגין משכנתאות
	1,516	139	58	209	-	-	3	20	26	-	133	-	201	727	זכאים בגין השקעות
	1,315	100	41	315	-	-	3	14	18	-	100	-	148	576	הכנסות מראש בגין נדל"ן
	1,443	18	-	128	-	-	-	-	21	-	126	-	131	1,019	סכומים לשלם לחברות ביטוח
	261	-	-	1	-	-	1	1	28	227	1	2	-	-	
סה"כ	150,909	9,342	6,730	23,795	399	739	472	161	1,211	460	9,963	4,332	17,245	76,060	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,771	654	266	990	6	33	29	96	129	113	969	101	1,108	8,277	חברה מנהלת
1,661	458	28	108	-	-	-	11	17	32	294	20	146	547	מוסדות
35,101	1,230	710	3,617	114	221	65	83	512	88	2,986	475	3,793	21,207	התחייבויות בגין נגזרים
18,116	438	-	1,159	4	-	20	-	29	-	1,102	-	53	15,311	בטוחות בגין חוזים עתידיים
5,450	382	139	559	-	-	30	109	107	-	462	-	638	3,024	לא סחירים
459	13	38	228	28	-	-	-	3	-	17	18	66	48	זכאים בגין משכנתאות
688	11	-	39	-	-	-	-	-	-	31	-	31	576	זכאים בגין השקעות
262	-	-	1	-	-	1	2	28	227	2	1	-	-	הכנסות מראש בגין נדל"ן
74,508	3,186	1,181	6,701	152	254	145	301	825	460	5,863	615	5,835	48,990	סכומים לשלם לחברות ביטוח
														סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 10 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,450	1,377	1,187
246	246	203
29	20	29
117	135	68
28	25	16
20	18	19
50	46	31
3	2	2
31	33	44
5	4	4
392	436	440
220	275	447
155	294	269
2,746	2,911	2,759
80,117	79,789	77,740
10,396	11,579	14,107
844	984	1,306
10,823	11,434	11,607
1,681	1,413	1,182
1,733	1,557	1,474
1,066	1,118	1,057
289	319	321
248	307	397
34	54	79
8,788	9,917	13,886
821	1,780	3,844
4,517	6,445	8,836
121,357	126,696	135,836
124,103	129,607	138,595

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים:
 הראל אג"ח עד 25% מניות
 הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)
 הראל גמל מסלול מניות
 הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
 הראל גמל שקלי טווח קצר
 הראל גמל אג"ח ללא מניות
 הראל גמל מסלול שקלי
 הראל גמל אג"ח קונצרני
 הראל גמל מסלול כהלכה (*)
 הראל גמל מסלול חו"ל (*)
 הראל גמל לגילאי 50 עד 60
 הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)
 הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים:
 הראל אג"ח עד 25% מניות
 הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)
 הראל גמל מסלול מניות
 הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
 הראל גמל שקלי טווח קצר
 הראל גמל אג"ח ללא מניות
 הראל גמל מסלול שקלי
 הראל גמל אג"ח קונצרני
 הראל גמל מסלול כהלכה (*)
 הראל גמל מסלול חו"ל (*)
 הראל גמל לגילאי 50 עד 60
 הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)
 הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

סך הכל הוצאות דמי ניהול

(*) קופות שמוזגו, מיוזג טכני, לתוך הקופה, ביום 1 בינואר 2016. ראה ביאור ג1(1).

ביאור 10 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2016	2017	2018
%	%	%
4.00	4.00	4.00
0.70	0.61	0.52
0.18	0.12	0.07
0.50	0.25	0.19
0.11	0.13	0.06
0.10	1.00	0.46
0.60	0.26	0.42
0.21	0.59	0.39
0.57	0.10	0.09
1.74	1.74	0.58
0.32	0.84	1.72
0.48	0.16	0.15
0.76	0.51	0.54
0.13	0.18	0.16

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (*):

הראל אג"ח עד 25% מניות

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)

הראל גמל מסלול מניות

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

הראל גמל שקלי טווח קצר

הראל גמל אג"ח ללא מניות

הראל גמל מסלול שקלי

הראל גמל אג"ח קונצרני

הראל גמל מסלול כהלכה (*)

הראל גמל מסלול חו"ל (*)

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

הראל אג"ח עד 25% מניות

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)

הראל גמל מסלול מניות

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

הראל גמל שקלי טווח קצר

הראל גמל אג"ח ללא מניות

הראל גמל מסלול שקלי

הראל גמל אג"ח קונצרני

הראל גמל מסלול כהלכה (*)

הראל גמל מסלול חו"ל (*)

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

(*) קופות שמוזגו, מיזוג טכני, לתוך הקופה, ביום 1 בינואר 2016. ראה ביאור 1ג(1). נתוני השוואה ניתנו למידע בלבד.

ביאור 11 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח			
2016	2017	2018	2016	2017	2018	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת						
0.012	0.010	0.012	2,106	1,866	2,560	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.004	0.003	0.003	675	634	664	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.003	0.006	118	561	1,224	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.055	0.051	0.060	10,011	9,834	12,480	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.041	0.035	0.031	7,441	6,754	6,390	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
*-	*-	*-	62	76	55	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.002	0.005	0.006	309	875	1,238	עמלות אחרות**
0.114	0.106	0.119	<u>20,722</u>	<u>20,600</u>	<u>24,611</u>	סך הכל הוצאות ישירות

הראל אג"ח עד 25% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח			
2016	2017	2018	2016	2017	2018	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת						
0.012	0.010	0.013	1,418	1,169	1,394	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.004	0.003	0.003	442	384	355	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.003	0.005	71	339	576	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.059	0.055	0.066	6,957	6,359	7,348	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.044	0.037	0.030	5,164	4,247	3,294	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
*-	*-	*-	44	50	30	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.002	0.005	0.006	203	532	635	עמלות אחרות**
0.121	0.113	0.123	<u>14,299</u>	<u>13,080</u>	<u>13,632</u>	סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח			
2016	2017	2018	2016	2017	2018	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת						
0.010	0.009	0.011	180	175	271	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.004	0.003	0.003	64	65	72	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.003	0.006	17	58	140	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.056	0.054	0.063	982	1,102	1,515	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.039	0.036	0.031	690	722	746	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
*-	*-	*-	5	7	6	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.002	0.004	0.007	28	89	157	עמלות אחרות**
0.112	0.109	0.121	<u>1,966</u>	<u>2,218</u>	<u>2,907</u>	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			<u>הראל גמל מסלול מניות</u>
2016	2017	2018	2016	2017	2018	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.024	0.021	0.030	32	34	61	עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך
0.005	0.005	0.008	7	8	16	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
						עמלות ניהול חיצוני :
0.002	0.005	0.008	3	8	15	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.075	0.064	0.071	101	106	147	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
0.001	0.001	0.001	2	2	2	באמצעות קרנות ותעודות סל
*-	*-	0.002	*-	*-	3	עמלות אחרות**
0.107	0.096	0.119	<u>145</u>	<u>158</u>	<u>244</u>	סך הכל הוצאות ישירות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			<u>הראל גמל אג"ח עד 10% מניות</u>
2016	2017	2018	2016	2017	2018	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.009	0.008	0.009	163	153	185	עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך
0.004	0.003	0.002	62	62	48	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.003	0.006	12	50	127	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.048	0.051	0.071	846	1,004	1,461	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.029	0.028	0.023	519	550	482	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
*-	*-	*-	2	3	2	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.001	0.004	0.005	24	75	103	עמלות אחרות**
0.092	0.097	0.116	<u>1,628</u>	<u>1,897</u>	<u>2,408</u>	סך הכל הוצאות ישירות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			<u>הראל גמל שקלי טווח קצר</u>
2016	2017	2018	2016	2017	2018	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.004	0.006	0.002	11	13	4	עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.002	*-	2	4	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
-	*-	*-	-	*-	1	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
0.005	0.008	0.002	<u>13</u>	<u>17</u>	<u>5</u>	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל אג"ח ללא מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת					
0.009	0.006	0.007	24	14	17
0.004	0.003	0.002	11	7	5
0.001	0.005	0.008	3	14	19
0.013	0.026	0.036	36	65	88
0.020	0.021	0.017	54	54	42
0.002	0.007	0.009	7	19	23
0.049	0.068	0.079	<u>135</u>	<u>173</u>	<u>194</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל מסלול שקלי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת					
0.015	0.005	0.006	23	9	10
0.005	0.002	0.001	8	3	2
-*	0.001	0.002	-*	1	3
0.002	0.009	0.011	3	16	19
0.022	0.016	0.020	<u>34</u>	<u>29</u>	<u>34</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל אג"ח קונצרני

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת					
0.007	0.003	0.006	3	2	3
0.005	0.004	0.003	2	2	2
0.001	0.007	0.007	-*	4	4
0.006	0.005	0.005	2	3	3
0.051	0.071	0.055	22	34	29
0.003	0.010	0.009	2	5	5
0.073	0.101	0.085	<u>31</u>	<u>50</u>	<u>46</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל מסלול כהלכה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת					
0.032	0.027	0.029	10	11	16
0.004	0.004	0.002	1	2	1
0.036	0.031	0.031	11	13	17

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל מסלול חו"ל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת					
0.021	0.016	0.021	1	2	3
0.007	0.009	0.008	1	1	1
0.125	0.155	0.141	9	14	20
0.001	0.001	0.001	*-	*-	*-
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.154	0.182	0.170	11	17	24

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיכוני:
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת					
0.013	0.010	0.015	167	169	346
0.004	0.003	0.004	50	55	95
0.001	0.003	0.008	12	49	193
0.072	0.062	0.059	941	1,025	1,360
0.048	0.039	0.042	629	656	970
0.001	0.001	*-	7	10	10
0.002	0.005	0.007	30	81	152
0.141	0.123	0.135	1,836	2,045	3,126

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיכוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.016	0.012	0.018	19	38	109
0.005	0.004	0.005	5	12	29
*-	0.004	0.009	1	11	50
0.031	0.004	0.018	36	13	109
0.056	0.044	0.049	66	137	290
0.001	0.001	0.001	1	2	3
0.002	0.005	0.007	2	14	41
0.111	0.074	0.107	130	227	631

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות
קרנות ותעודות סל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.010	0.008	0.011	55	77	141
0.004	0.003	0.003	20	29	38
*-	0.004	0.008	2	35	111
0.038	0.028	0.044	208	255	581
0.034	0.026	0.028	187	234	370
*-	*-	*-	1	2	2
0.002	0.005	0.007	10	44	100
0.088	0.074	0.101	483	676	1,343

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 12 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
	2014	2015	2016	2017	2018	
	באחוזים					
3.35	5.37	2.54	3.48	6.55	(1.02)	הראל אג"ח עד 25% מניות
3.23	4.10	2.47	3.43	6.64	(0.35)	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)
4.36	6.92	3.55	4.97	13.83	(6.43)	הראל גמל מסלול מניות
2.80	3.37	2.19	3.04	5.34	0.12	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
0.51	1.24	0.22	0.22	0.58	0.27	הראל גמל שקלי טווח קצר
1.87	2.02	0.52	2.46	4.32	0.10	הראל גמל אג"ח ללא מניות
2.81	4.49	2.60	2.48	5.90	(1.27)	הראל גמל מסלול שקלי
2.09	1.95	0.78	4.01	6.02	(2.12)	הראל גמל אג"ח קונצרני
2.23	4.55	2.00	1.39	5.36	(2.00)	הראל גמל מסלול כהלכה (*)
2.00	1.73	(0.22)	4.23	4.79	(0.43)	הראל גמל מסלול חו"ל (*)
-	-	-	4.01	8.09	(1.74)	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
-	5.49	2.65	-	-	-	הראל קופת גמל (**)
3.19	4.75	1.87	3.93	8.76	(2.98)	הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)
2.80	3.44	2.53	3.34	5.46	(0.67)	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

(*) מסלול שמוזג, מיזוג טכני, לתוך הקופה, ביום 1 בינואר 2016. ראה ביאור ג1(1).

(**) מסלול בו שונתה מדיניות ההשקעה למסלול תלוי גיל. ראה ביאור T1.

ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(12,771)	(12,525)	החברה המנהלת
		צדדים קשורים אחרים:
966	1,254	סכומים לקבל בגין נדל"ן
11	147	חייבים בגין השקעות
431,843	633,051	מניות
3,128	3,275	אגרות חוב סחירות
134	66	אגרות חוב בלתי סחירות
18,377	78,820	הלוואות
234,449	268,356	קרנות השקעה
676,137	972,444	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 83,611 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
124,103	129,607	138,593	דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 14 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018								
	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות
סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,356	209	266	982	9	217	195	525	2,953

בגין השקעות
בניירות ערך זרים

ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התש"ח-1958 מטיל התחייבות על הקופה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופה. על פי הערכת החברה המנהלת סכום החוב הכולל של מעבידים לתאריך המאזן הינו כ- 96 אלפי ש"ח. החברה המנהלת נוקטת באמצעים שונים על מנת לאתר, לזהות ולגבות את חובות מעבידים. האמצעים כוללים מעקב שיטתי ומתמשך של איתור החובות, דיוור המעביד אודות החוב, הגעה להסדרי תשלומים ובמידת הצורך הגשת תביעה משפטית. במקרה של פירוק מוגשת תביעת חוב למוסד לביטוח לאומי באמצעות מפרק החברה.

ב. התקשרויות

(1) לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן: הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות. להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן:

<u>31 בדצמבר 2018</u>		
<u>סה"כ יתרת התחייבות</u>	<u>סה"כ התחייבות</u>	
<u>אלפי ש"ח</u>	<u>אלפי ש"ח</u>	
1,106,487	2,627,018	התחייבות קרנות השקעה

(2) במסגרת הסכם השיתוף שנחתם בין רוכשי נדל"ן להשקעה ובו הוגדרו יחסי השיתוף ועוד, התחייבה הקופה נכון לתאריך המאזן להשקיע בהמשך בהקמה סך של כ- 2,604 אלפי ש"ח במתחם הארגז בתל אביב.

ג. הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ד. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של 289.2 מיליון ש"ח.